

tema 11.4

La flexió verbal

i qüestions associades

índex

1. Introducció: utilitats i inutilitats

2. Els valors bàsics d'alguns temps

3. Els models principals: *cantar, servir i valdre*

4. Regularitat mecànica front a capacitat d'atracció

5. Els verbs més irregulars

6. Perífrasis d'obligació i de probabilitat

7. La concordança del verb *hi haure*

8. Verbs interferits pels corresponents castellans

definició de flexió i de paradigma

La flexió són els canvis que fem en les paraules (típicament en els finals, afegint o modificant sons) causats per la pervivència de sistemes de classificació (el gènere en els noms, les **conjugacions** en els verbs), per l'expressió de valors (el nombre en els noms, els **temps** en els verbs) i per la concordança.

Haurem d'aclarir què són les **conjugacions** i quins són els **temps**. De la concordança ja ens n'hem ocupat en el tema de la predicació.

El conjunt ordenat de totes les formes flexionades d'una paraula es denomina **paradigma**. El paradigma d'un nom té dos formes. El d'un adjectiu com **bonic** té quatre formes.

fusta fustes

bonic bonica bonics boniques

El d'un verb...

és enorme

INDICATIU

PRESENT cante cantes cantà cantem canteu canten	PERFET he cantat has cantat ha cantat hem cantat heu cantat han cantat	IMPERFET cantava cantaves cantava cantàvem cantàveu cantaven	PLUSQUAMPERFET havia cantat havies cantat havia cantat haviem cantat havíeu cantat havien cantat
PASSAT SIMPLE cantí cantares cantà cantàrem cantàreu cantaren	PASSAT PERIFRÀSTIC vaig cantar vas cantar va cantar vam cantar vau cantar van cantar	PASSAT ANTERIOR haguí cantat hagueres cantat hagué cantat haguérem cantat haguéreu cantat hagueren cantat	PASSAT ANTERIOR PERIFRÀSTIC vaig haver cantat vas haver cantat va haver cantat vam haver cantat vau haver cantat van haver cantat
FUTUR cantaré cantaràs cantarà cantarem cantareu cantaran	FUTUR PERFET hauré cantat hauràs cantat haurà cantat haurem cantat haureu cantat hauran cantat	CONDICIONAL cantaria cantaries cantaria cantàriem cantàrieu cantarien	CONDICIONAL PERFET hauria cantat hauries cantat hauria cantat hauríem cantat hauríeu cantat haurien cantat

SUBJUNTIU

PRESENT cante cantes cante cantem canteu canten	PERFET haja cantat hages cantat haja cantat hàgem cantat hàgeu cantat hagen cantat	IMPERFET cantara/cantés cantares/cantesses cantara/cantés cantàrem/cantéssem cantàreu/cantésseu cantaren/cantessen	PLUSQUAMPERFET haguera/hagués cantat hagueres/haguesses cantat haguera/hagués cantat haguérem/haguéssem cantat haguéreu/haguésseu cantat hagueren/haguessen cantat
IMPERATIU	PARTICIPI	INFINITIU	GERUNDI
canta cante cantem canteu canten	cantat cantada cantats cantades	SIMPLE cantar COMPOST haver cantat	SIMPLE cantant COMPOST havent cantat

conjugacions i temps

comprov

arrel

a

conjugació

ria

temps-mode

s

concordança

havia

temps-mode

s

concordança

comprov

arrel

a

conjugació

t

(temps-mode)

comprovem

bevem

dormim

comprovàvem

bevíem

dormíem

cante/o
cantava
cantí
cantaré
cantaria

he cantat
havia cantat
vaig cantar
hauré cantat
hauria cantat

que jo cante
que jo cantara

va, canta

que jo haja cantat
que jo haguera cantat

cantar cantant
cantat cantada...

conjugacions i temps

comprov

arrel

a

conjugació

ria

temps-mode

s

concordança

havia

temps-mode

s

concordança

comprov

arrel

a

conjugació

t

(temps-mode)

comprovem

bevem

dormim

¿Per a què serveixen les conjugacions i els temps?

cante/o
cantava
cantí
cantaré
cantaria

he cantat
havia cantat
vaig cantar
hauré cantat
hauria cantat

va, canta

cantar
cantar

cantant
cantada...

cantat
cantat

una mentira molt bonica

Amb els verbs de la 1a conjugació (-ar), representem fets que passen en terra ferma.

Amb els verbs de la 2a conjugació (-re...), representem fets que passen en l'aire.

Amb els verbs de la 3a conjugació (-ir), representem fets que passen en l'aigua.

¿Per a què serveixen les conjugacions?

Per a res. Són els residus d'alguna utilitat tan arcaica que no sabem quina era.

Només han quedat les formes, que són una inutilitat comunicativa perquè atempten contra el **principi de biunivocitat** (una forma, una funció; una funció, una forma).

Més que una inutilitat: són una dificultat, un entrebanc, una molèstia. Entre les llengües romàniques, el mateix verb pot pertànyer a conjugacions diferents, amb flexions diferents (o parcialment diferents):

ocórrer
batre
succeir

ocurrir (cast.)
batir
suceder

ocorrer (port.)
bater
suceder

battre (fr.)
succéder

una mentira molt bonica

Amb els verbs de la 1a conjugació (-ar), representem fets que passen en terra ferma.

Amb els verbs de la 2a conjugació (-re...), representem fets que passen en l'aire.

Amb els verbs de la 3a conjugació (-ir), representem fets que passen en l'aigua.

¿Per a què serveixen les conjugacions?

Per a res. Són els residus d'alguna utilitat tan arcaica que no sabem quina era.

Només han quedat les formes, que són una inutilitat comunicativa perquè atempten contra el **principi de biunivocitat** (una forma, una funció; una funció, una forma).

Més que una inutilitat: són una dificultat, un entrebanc, una molèstia. Entre les llengües romàniques, el mateix verb pot pertànyer a conjugacions diferents, amb flexions diferents (o parcialment diferents):

ocórrer
batre
succeir

ocurrir (cast.)
batir
suceder

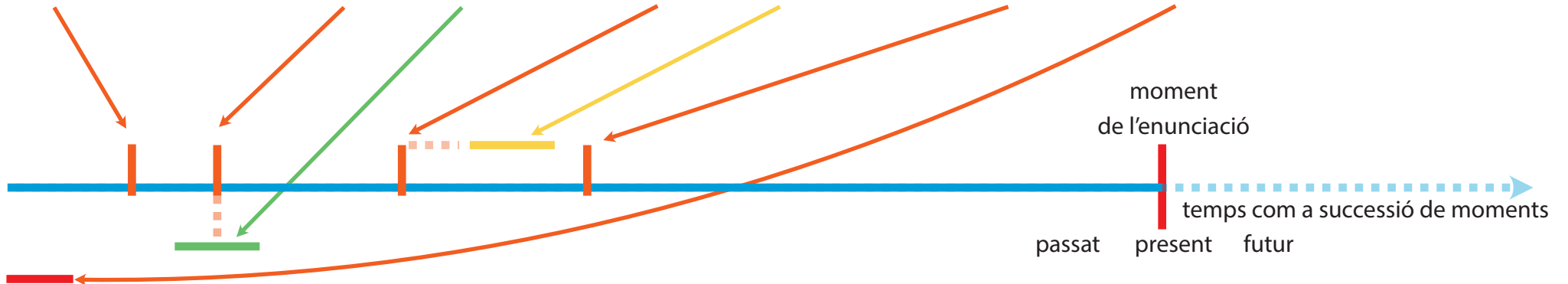
ocorrer (port.)
bater
suceder

battre (fr.)
succéder

les utilitats dels temps

representar les seqüències de fets

Vaig anar a la festa. Quan hi **vaig arribar**, **cantava** Pere, i em **van dir** que **cantara** una cançó. Els **vaig dir** que **havia dormit** malament.

representar la percepció sobre la seguretat d'un fet, l'obligatorietat, la probabilitat...

Quan **vindrà**, passarem. / Quan **vinga**, passarem.

Heu d'estudiar per a fer-vos molt sabuts.

...

Els temps tenen utilitats enormes.

organització dels paradigmes

INDICATIU

PRESENT cante cantes cantà cantem canteu canten	PERFET he cantat has cantat ha cantat hem cantat heu cantat han cantat	IMPERFET cantava cantaves cantava cantàvem cantàveu cantaven	PLUSQUAMPERFET havia cantat havies cantat havia cantat haviem cantat hàviu cantat havian cantat
PASSAT SIMPLE cantí cantares cantà cantàrem cantàreu cantaren	PASSAT PERIFRÀSTIC vaig cantar vas cantar va cantar vam cantar vau cantar van cantar	PASSAT ANTERIOR haguí cantat hagueres cantat hagué cantat haguérem cantat haguéreu cantat hagueren cantat	PASSAT ANTERIOR PERIFRÀSTIC vaig haver cantat vas haver cantat va haver cantat vam haver cantat vau haver cantat van haver cantat
FUTUR cantaré cantaràs cantarà cantarem cantareu cantaran	FUTUR PERFET hauré cantat hauràs cantat haurà cantat haurem cantat haureu cantat hauran cantat	CONDICIONAL cantaria cantaries cantaria cantàriem cantàrieu cantarien	CONDICIONAL PERFET hauria cantat hauries cantat hauria cantat hauríem cantat hauríeu cantat haurien cantat

SUBJUNTIU

PRESENT cante cantes cante cantem canteu canten	PERFET haja cantat hages cantat haja cantat hàgem cantat hàgeu cantat hagen cantat	IMPERFET cantara/cantés cantares/cantesses cantara/cantés cantàrem/cantéssem cantàreu/cantésseu cantaren/cantessen	PLUSQUAMPERFET haguera/hagués cantat hagueres/haguesses cantat haguera/hagués cantat haguérem/haguéssem cantat haguéreu/haguésseu cantat hagueren/haguessen cantat
IMPERATIU	PARTICIPI	INFINITIU	GERUNDI
canta cante cantem canteu canten	cantat cantada cantats cantades	SIMPLE cantar COMPOST haver cantat	SIMPLE cantant COMPOST havent cantat

organització dels paradigmes

INDICATIU

PRESENT	PERFET	IMPERFET	PLUSQUAMPERFET
cante cantes canta cantem canteu canten	he cantat has cantat ha cantat hem cantat heu cantat han cantat	cantava cantaves cantava cantàvem cantàveu cantaven	havia cantat havies cantat havia cantat haviem cantat haviu cantat havian cantat
PASSAT SIMPLE	PASSAT PERIFRÀSTIC	PASSAT ANTERIOR	PASSAT ANTERIOR PERIFRÀSTIC
cantí cantares cantà cantàrem cantàreu cantaren	vaig cantar vas cantar va cantar vam cantar vau cantar van cantar	haguí cantar hagueres cantar hagué cantar haguérem cantar haguéreu cantar hagueren cantar	vaig haver cantat vas haver cantat va haver cantat vam haver cantat vau haver cantat van haver cantat
FUTUR	FUTUR PERFET	CONDICIONAL	CONDICIONAL PERFET
cantaré cantaràs cantarà cantarem cantareu cantaran	hauré cantat hauràs cantat haurà cantat haurem cantat haureu cantat hauran cantat	cantaria cantaries cantaria cantàriem cantàrieu cantarien	hauria cantat hauries cantat hauria cantat hauríem cantat hauríeu cantat haurien cantat

SUBJUNTIU

PRESENT	PERFET	IMPERFET	PLUSQUAMPERFET
cante cantes cante cantem canteu canten	haja cantat hages cantat haja cantat hàgem cantat hàgeu cantat hagen cantat	cantara/cantés cantares/cantesses cantara/cantés cantàrem/cantéssem cantàreu/cantésseu cantaren/cantessen	haguera/hagués cantat hagueres/haguesses cantat haguera/hagués cantat haguérem/haguéssem cantat haguéreu/haguésseu cantat hagueren/haguessen cantat
IMPERATIU	PARTICIPI	INFINITIU	GERUNDI
canta cante cantem canteu canten	cantat cantada cantats cantades	SIMPLE cantar COMPOST haver cantat	SIMPLE cantant COMPOST havent cantat

simplificació per a l'estudi de la flexió

cante/canto
cantes
canta
cantem
canteu
canten

cantava
cantaves
cantava
cantàvem
cantàveu
cantaven

cantí
cantares
cantà
cantàrem
cantàreu
cantaren

cantaré
cantaràs
cantarà
cantarem
cantareu
cantaran

cantaria
cantaries
cantaria
cantaríem
cantaríeu
cantarien

cante
cantes
cante
cantem
canteu
canten

cantara
cantares
cantara
cantàrem
cantàreu
cantaren

cantàs
cantasses
cantàs
cantàssem
cantàsseu
cantassen

cantés
cantesses
cantés
cantéssem
cantésseu
cantessen

-
canta
cante
cantem
canteu
canten

cantar

cantant

cantat
cantada...

simplificació per a l'estudi de la flexió

cante/canto
cantes
canta
cantem
canteu
canten

cantava
cantaves
cantava
cantàvem
cantàveu
cantaven

cantí
cantares
cantà
cantàrem
cantàreu
cantaren

cantaré
cantaràs
cantarà
cantarem
cantareu
cantaran

cantaria
cantaries
cantaria
cantàriem
cantàrieu
cantarien

cante
cantes
cante
cantem
canteu
canten

cantara
cantares
cantara
cantàrem
cantàreu
cantaren

cantàs
cantasses
cantàs
cantàssem
cantàsseu
cantassen

cantés
cantesses
cantés
cantéssem
cantésseu
cantessen

-
canta
cante
cantem
canteu
canten

cantar

cantant

cantat
cantada...

simplificació per a l'estudi de la flexió

cante/canto
cantes
canta
cantem
canteu
canten

cantava
cantaves
cantava
cantàvem
cantàveu
cantaven

cantí
cantares
cantà
cantàrem
cantàreu
cantaren

cantaré
cantaràs
cantarà
cantarem
cantareu
cantaran

cantaria
cantaries
cantaria
cantàriem
cantàrieu
cantarien

cante
cantes
cante
cantem
canteu
canten

cantara
cantares
cantara
cantàrem
cantàreu
cantaren

-
canta
cante
cantem
canteu
canten

cantar

cantant

cantat
cantada...

simplificació per a l'estudi de la flexió

present d'indicatiu

cante/canto
cantes
canta
cantem
canteu
canten

imperfet d'indicatiu

cantava
cantaves
cantava
cantàvem
cantàveu
cantaven

pretèrit perfet simple

cantí
cantares
cantà
cantàrem
cantàreu
cantaren

futur

cantaré
cantaràs
cantarà
cantarem
cantareu
cantaran

condicional

cantaria
cantaries
cantaria
cantàriem
cantàrieu
cantarien

present de subjuntiu

cante
cantes
cante
cantem
canteu
canten

imperfet de subjuntiu

cantara
cantares
cantara
cantàrem
cantàreu
cantaren

imperatiu

-
canta
cante
cantem
canteu
canten

infinitiu

cantar

gerundi

cantant

participis

cantat
cantada...

índex

1. Introducció: utilitats i inutilitats

2. Els valors bàsics d'alguns temps

3. Els models principals: *cantar, servir i valdre*

4. Regularitat mecànica front a capacitat d'atracció

5. Els verbs més irregulars

6. Perífrasis d'obligació i de probabilitat

7. La concordança del verb *hi haure*

8. Verbs interferits pels corresponents castellans

tres qüestions...

El present com a “no temps”: tant s’ajusta al moment o al dia en què ens trobem com a qualsevol circumstancial de temps

¿Què **fas**? —**Prepare** el desejuni.

Jaume I el Conqueridor **entra** en la ciutat de València, segons la tradició, el 9 d’octubre de 1238.

*El dia (canvi de dia = passar la nit) com a frontera **tàcita** entre el passat i el present*

Ahir sí que **vaig comprar** pa; **avui** encara no n’**he comprat**.

pretèrit perfet

abans del període considerat

pretèrit indefinit

en el període considerat

En aquest mil·lenni encara no **hem inventat** una manera nova de volar.

L’expressió de realitats que ja no són possibles, o fets que no han passat (GNV p. 253)

Jo també ho **hauria** (o **haguera**) **fet**, si m’ho **haguera dit**.

Segur que ens **haurien** (o **hagueren**) **acompanyat**.

Encara que **hagueres vingut**, no t’**hauríem** (o **haguérem**) **pogut atendre**.

tres qüestions...

El present com a “no temps”: tant s’ajusta al moment o al dia en què ens trobem com a qualsevol circumstancial de temps

¿Què **fas**? —**Prepare** el desejuni.

Jaume I el Conqueridor **entra** en la ciutat de València, segons la tradició, el 9 d’octubre de 1238.

*El dia (canvi de dia = passar la nit) com a frontera **tàcita** entre el passat i el present*

Ahir sí que **vaig comprar** pa; **avui** encara no n’**he comprat**.

pretèrit perfet

abans del període considerat

pretèrit indefinit

en el període considerat

En aquest mil·lenni encara no **hem inventat** una manera nova de volar.

L’expressió de realitats que ja no són possibles, o fets que no han passat (GNV p. 253)

Jo també ho **hauria** (o **haguera**) **fet**, si m’ho **haguera dit**.

Segur que ens **haurien** (o **hagueren**) **acompanyat**.

Encara que **hagueres vingut**, no t’**hauríem** (o **haguérem**) **pogut atendre**.

tres qüestions...

El present com a “no temps”: tant s’ajusta al moment o al dia en què ens trobem com a qualsevol circumstancial de temps

¿Què **fas**? —**Prepare** el desejuni.

Jaume I el Conqueridor **entra** en la ciutat de València, segons la tradició, el 9 d’octubre de 1238.

*El dia (canvi de dia = passar la nit) com a frontera **tàcita** entre el passat i el present*

Ahir sí que **vaig comprar** pa; **avui** encara no n’**he comprat**.

pretèrit perfet

abans del període considerat

pretèrit indefinit

en el període considerat

¿Qué te pasó?
¿No te tomaste tu lechita?

En aquest mil·lenni encara no **hem inventat** una manera nova de volar.

L’expressió de realitats que ja no són possibles, o fets que no han passat (GNV p. 253)

Jo també ho **hauria** (o **haguera**) **fet**, si m’ho **haguera dit**.

Segur que ens **haurien** (o **hagueren**) **acompanyat**.

Encara que **hagueres vingut**, no t’**hauríem** (o **haguérem**) **pogut atendre**.

tres qüestions...

El present com a “no temps”: tant s’ajusta al moment o al dia en què ens trobem com a qualsevol circumstancial de temps

¿Què **fas**? —**Prepare** el desejuni.

Jaume I el Conqueridor **entra** en la ciutat de València, segons la tradició, el 9 d’octubre de 1238.

*El dia (canvi de dia = passar la nit) com a frontera **tàcita** entre el passat i el present*

Ahir sí que **vaig comprar** pa; **avui** encara no n’**he comprat**.

pretèrit perfet

abans del període considerat

pretèrit indefinit

en el període considerat

¿Qué te pasó?
¿No te tomaste tu lechita?

En aquest mil·lenni encara no **hem inventat** una manera nova de volar.

L’expressió de realitats que ja no són possibles, o fets que no han passat (GNV p. 253)

Jo també ho **hauria** (o **haguera**) **fet**, si m’ho **haguera dit**.

Segur que ens **haurien** (o **hagueren**) **acompanyat**.

Encara que **hagueres vingut**, no t’**hauríem** (o **haguérem**) **atés**.

si/encara que+

plusquamperfet de subjuntiu,
condicional compost

i els usos bàsics del gerundi

Acció simultània o anterior, manera:

M'he tallat **afaitant**-me. = M'he tallat **mentres/quan m'afaitava**.

Estalviant així, sí que podràs comprar-te la casa. = **Si estalvies així**, sí que podràs comprar-te la casa.

No **veent** res estrany, vam seguir. = **Com que no veem** res estrany, vam seguir.

Em van trucar **demanant** més aclariments. = Em van trucar **per a demanar** més aclariments.

Els veïns ajuden **venent** números de la rifa. (¿**Com** ens ajuden?)

El meu avi sempre treballava **cantant**. (¿**Com** treballava?)

*Això **exclou** les accions posteriors i, fins i tot, les accions simultànies que són considerades conseqüències:*

*El conductor es va adormir **provocant** un accident. ➡ El conductor es va adormir, **cosa que va provocar** un accident.

*S'ha examinat **aprovant** l'assignatura. ➡ S'ha examinat **i ha aprovat** l'assignatura.

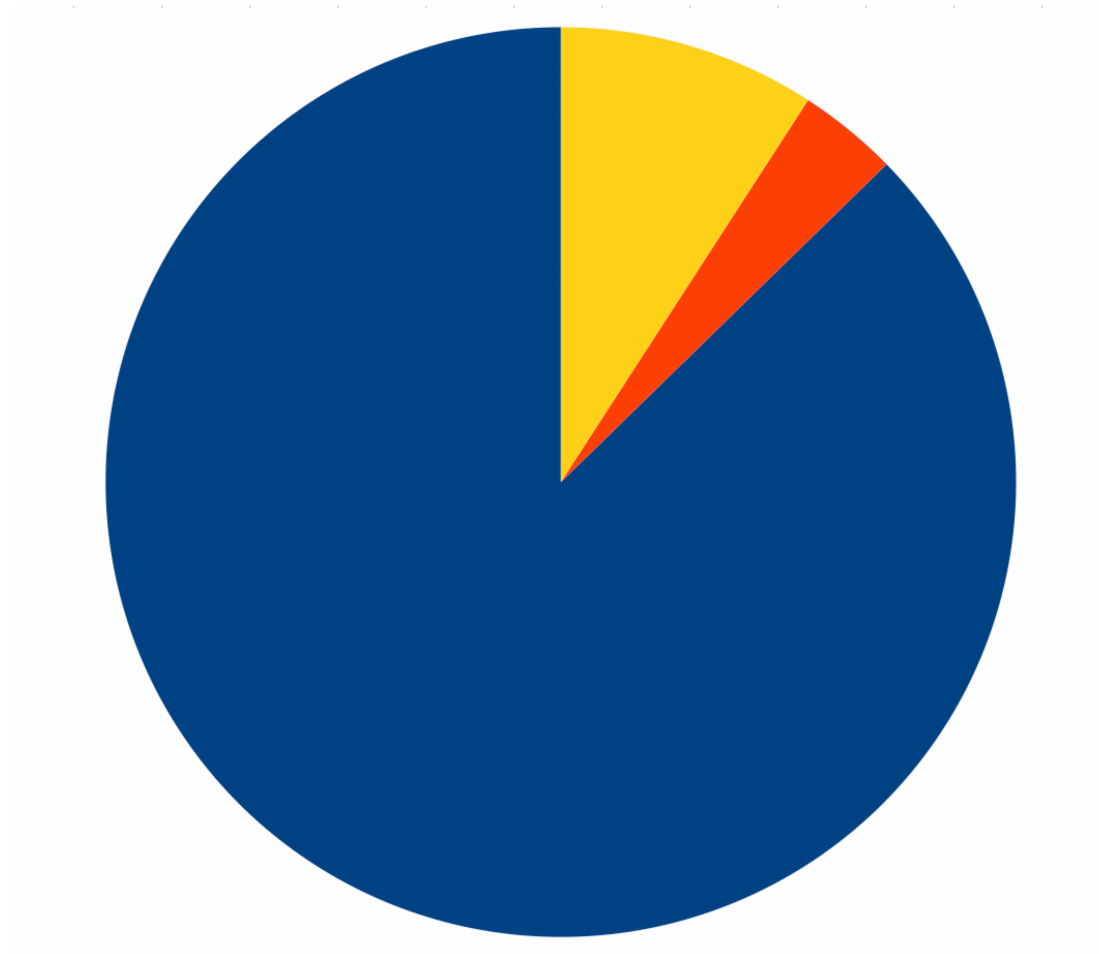
*Ha caigut **trencant**-se la cama. ➡ Ha caigut **i** (, com a conseqüència,) **s'ha trencat** la cama.

*Ací de raïm n'hem fet sempre, **sent** la base de l'economia comarcal. ➡ Ací de raïm n'hem fet sempre, **i és** la base...

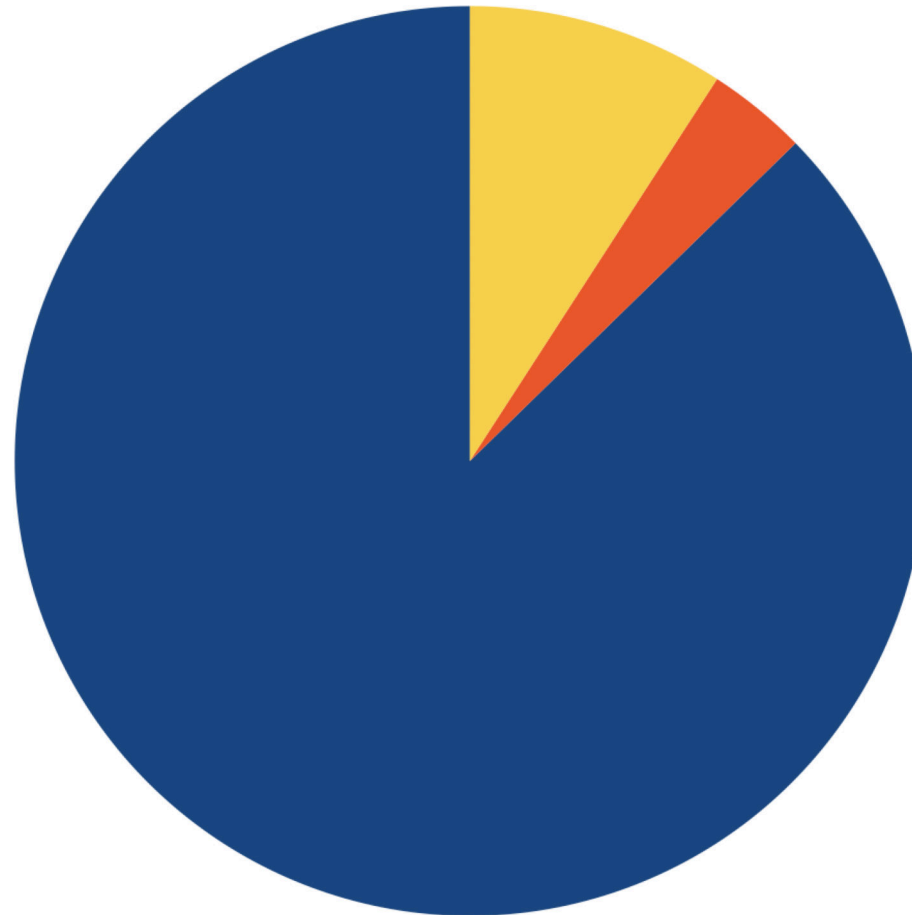
índex

- 1. Introducció: utilitats i inutilitats**
- 2. Els valors bàsics d'alguns temps**
- 3. Els models principals: *cantar, servir i valdre***
- 4. Regularitat mecànica front a capacitat d'atracció**
- 5. Els verbs més irregulars**
- 6. Perífrasis d'obligació i de probabilitat**
- 7. La concordança del verb *hi haure***
- 8. Verbs interferits pels corresponents castellans**

-ant, -int, -ent

-ant, -int, -ent

en la classe **-ent**, tro-
bem verbs usats molt
freqüentment:

dir
dur
fer
tindre
vindre
...

models

cantar

present d'indicatiu

cante/canto
cantes
canta
cantem
canteu
canten

imperfet d'indicatiu

cantava
cantaves
cantava
cantàvem
cantàveu
cantaven

pretèrit perfet simple

cantí
cantares
cantà
cantàrem
cantàreu
cantaren

futur

cantaré
cantaràs
cantarà
cantarem
cantareu
cantaran

condicional

cantaria
cantaries
cantaria
cantariem
cantaríeu
cantarien

present de subjuntiu

cante
cantes
cante
cantem
canteu
canten

imperfet de subjuntiu

cantara
cantares
cantara
cantàrem
cantàreu
cantaren

imperatiu

-
canta
cante
cantem
canteu
canten

infinitiu

cantar

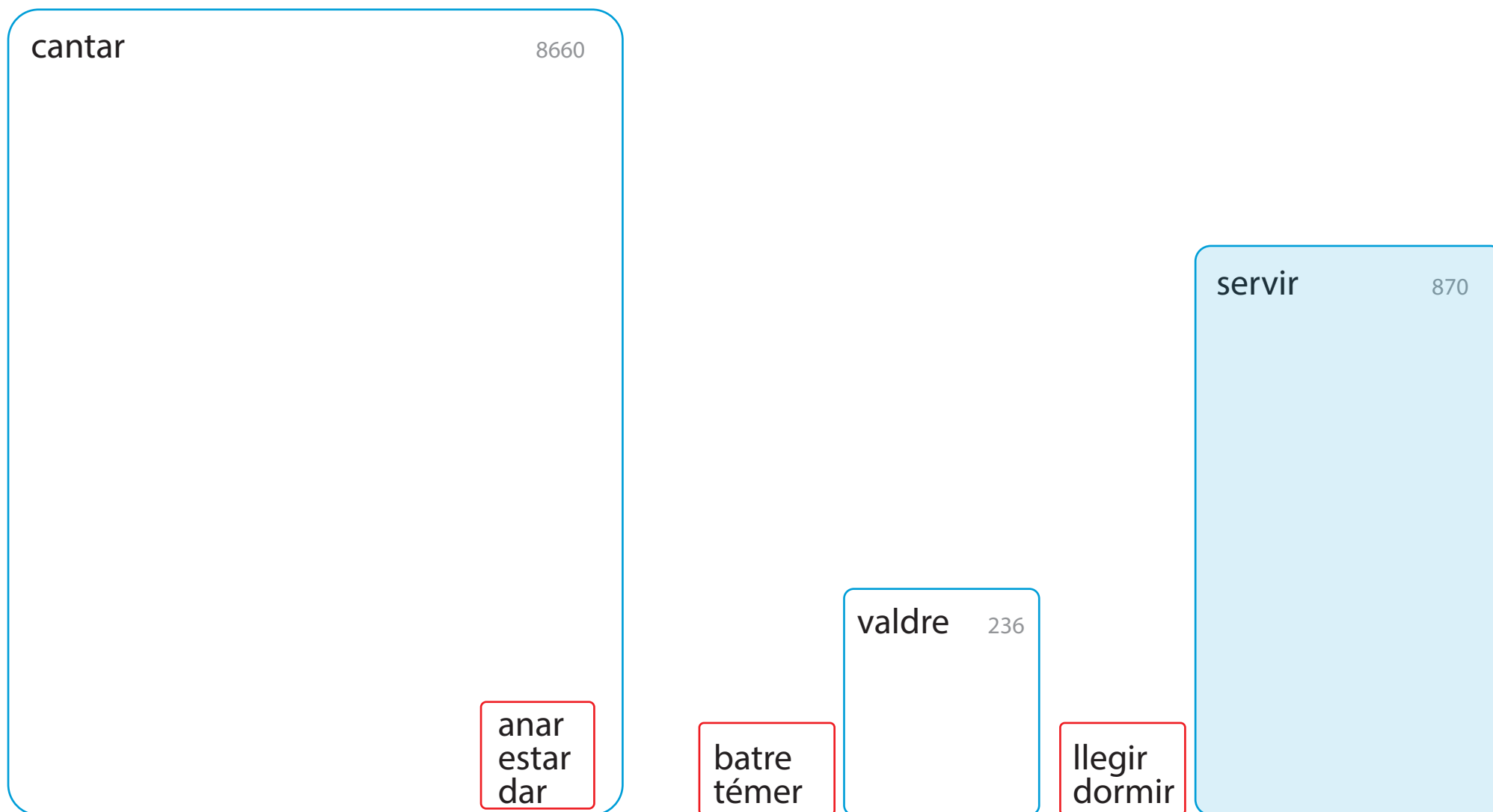
gerundi

cantant

participis

cantat
cantada...

models

servir (formes clàssiques)

present d'indicatiu

servesc
serveixes
serveix
servim
serviu
serveixen

imperfet d'indicatiu

servia
servies
servia
servíem
servíeu
servien

pretèrit perfet simple

serví
servires
serví
servíem
servíreu
servíren

futur

serviré
serviràs
servirà
servirem
servireu
serviran

condicional

serviria
serviries
serviria
serviríem
serviríeu
servirien

present de subjuntiu

servezca
servezques
servezca
servim
serviu
servezquen

imperfet de subjuntiu

servira
servires
servira
servírem
servíreu
serviren

imperatiu

-
serveix
servezca
servim
serviu
servezquen

infinitiu
servir

gerundi
servint

participis
servit
servida...

servir (formes clàssiques)

presentes insolidaris: 1236/45

present d'indicatiu

servesc
serveixes
serveix
servim
serviu
serveixen

imperfet d'indicatiu

servia
servies
servia
servíem
servíeu
servien

pretèrit perfet simple

serví
servies
serví
servíem
servíeu
servíren

futur

serviré
serviràs
servirà
servirem
servireu
serviran

condicional

serviria
serviries
serviria
serviríem
serviríeu
servirien

present de subjuntiu

servezca
servezques
servezca
servim
serviu
servezquen

imperfet de subjuntiu

servira
servires
servira
servírem
servíreu
serviren

la mateixa vocal: **e**
dos consonants: **s/x**
millorable

imperatiu

-
serveix
servezca
servim
serviu
servezquen

infinitiu
servir

gerundi
servint

participis
servit
servida...

servir (formes populars contemporànies)

presentes insolidaris: 1236/45

present d'indicatiu

servixc
servixes
servix
servim
serviu
servixen

imperfet d'indicatiu

servia
servies
servia
servíem
servíeu
servien

pretèrit perfet simple

serví
servires
serví
servíem
servíreu
servíren

futur

serviré
serviràs
servirà
servirem
servireu
serviran

condicional

serviria
serviries
serviria
serviríem
serviríeu
servirien

present de subjuntiu

servixca
servixques
servixca
servim
serviu
servixquen

imperfet de subjuntiu

servira
servires
servira
servírem
servíreu
serviren

imperatiu

-
servix
servixca
servim
serviu
servixquen

infinitiu
servir

gerundi
servint

participis
servit
servida...

servir (formes populars contemporànies)

presentes insolidaris: 1236/45

present d'indicatiu

servixc
servixes
servix
servim
serviu
servixen

imperfet d'indicatiu

servia
servies
servia
servíem
servíeu
servien

pretèrit perfet simple

serví
servires
serví
servíem
servíreu
servíren

futur

serviré
serviràs
servirà
servirem
servireu
serviran

condicional

serviria
serviries
serviria
serviríem
serviríeu
servirien

present de subjuntiu

servixca
servixques
servixca
servim
serviu
servixquen

imperfet de subjuntiu

servira
servires
servira
servírem
servíreu
serviren

la mateixa vocal: i
la mateixa consonant: x
millorat

imperatiu

-
servix
servixca
servim
serviu
servixquen

infinitiu
servir

gerundi
servint

participis
servit
servida...

servir (formes "escolars")

presentes insolidaris: 1236/45

present d'indicatiu

servisc
serveixes
serveix
servim
serviu
serveixen

imperfet d'indicatiu

servia
servies
servia
servíem
servíeu
servien

pretèrit perfet simple

serví
servies
serví
servíem
servíeu
servíren

futur

serviré
serviràs
servirà
servirem
servireu
serviran

condicional

serviria
serviries
serviria
serviríem
serviríeu
servirien

present de subjuntiu

servisca
servisques
servisca
servim
serviu
servisquen

imperfet de subjuntiu

servira
servires
servira
servírem
servíreu
serviren

imperatiu

-
serveix
servisca
servim
serviu
servisquen

infinitiu
servir

gerundi
servint

participis
servit
servida...

servir (formes "escolars")

presentes insolidaris: 1236/45

present d'indicatiu

servisc
serveixes
serveix
servim
serviu
serveixen

imperfet d'indicatiu

servia
servies
servia
servíem
servíeu
servien

pretèrit perfet simple

serví
servires
serví
servíem
servíeu
servíren

futur

serviré
serviràs
servirà
servirem
servireu
serviran

condicional

serviria
serviries
serviria
serviríem
serviríeu
servirien

present de subjuntiu

servisca
servisques
servisca
servim
serviu
servisquen

imperfet de subjuntiu

servira
servires
servira
servírem
servíreu
serviren

dos vocals: **e/i**
dos consonants: **s/x**
molt millorable

imperatiu

-
serveix
servisca
servim
serviu
servisquen

infinitiu
servir

gerundi
servint

participis
servit
servida...

servir (comparació de solucions)

presentes insolidaris: 1236/45

València-Tortosa

servixc-servixo
servixes
servix
servim
serviu
servixen

Catalunya oriental

serveixo
serveixes
serveix
servim
serviu
serveixen

Balears

servesc
serveixes
serveix
servim
serviu
serveixen

servisc
serveixes
serveix
servim
serviu
serveixen

València s. XVI

serveixc
serveixes
serveix
servim
serviu
serveixen

servixca
servixques
servixca
servim
serviu
servixquen

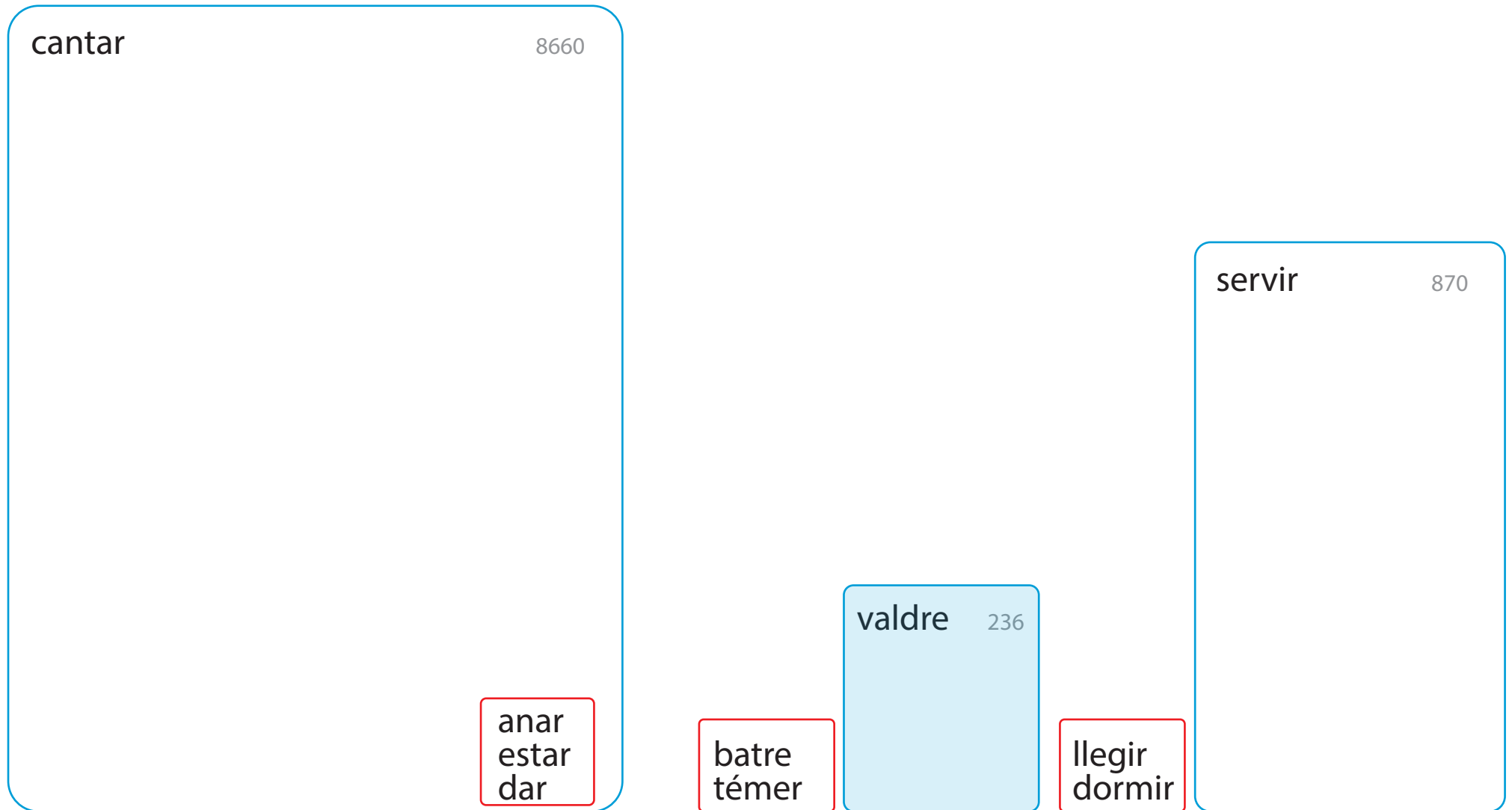
serveixi
serveixis
serveixi
servim
serviu
serveixin

serveiqui
serveiquis
serveiqui
servim
serviu
serveiquin

servisca
servisques
servisca
servim
serviu
servisquen

serveixca
serveixques
serveixca
servim
serviu
serveixquen

models

models

cantar

8660

anar
estar
dar

en la classe **-ent**, tro-
bem verbs usats molt
freqüentment:
dir
dur
fer
tindre
vindre
...

valdre 236

batre
témer

llegir
dormir

servir

870

valdre

present d'indicatiu

valc
vals
val
valem
valeu
valen

imperfet d'indicatiu

valia
valies
valia
valíem
valíeu
valien

pretèrit perfet simple

valguí
valgueres
valgué
valguérem
valguéreu
valgueren

futur

valdré
valdràs
valdrà
valdrem
valdreu
valdran

condicional

valdria
valdries
valdria
valdríem
valdríeu
valdrien

present de subjuntiu

valga
valgues
valga
valgudem
valgueu
valguen

imperfet de subjuntiu

valguera
valgueres
valguera
valguérem
valguéreu
valgueren

imperatiu

-
val
valga
valgudem
valeu
valguen

infinitiu

valdre/valer

gerundi

valent

participis

valgut
valguda...

valdre

patró implicatiu importantíssim: 1 ⇔ 2 ⇔ 3 ⇔ 4

1

present d'indicatiu

valc

vals
val
valem
valeu
valen

imperfet d'indicatiu

valia
valies
valia
valíem
valíeu
valien

pretèrit perfet simple

valguí
valgueres
valgué
valguérem
valguéreu
valgueren

futur

valdré
valdràs
valdrà
valdrem
valdreu
valdran

condicional

valdria
valdries
valdria
valdríem
valdríeu
valdrien

present de subjuntiu

valga
valgues
valga
valguem
valgueu
valguen

imperfet de subjuntiu

valguera
valgueres
valguera
valguérem
valguéreu
valgueren

imperatiu

-
val
valga
valguem
valeu
valguen

infinitiu

valdre/valer

gerundi

valent

participis

valgut
valguda...

valdre

patró implicatiu importantíssim: 1 ⇔ 2 ⇔ 3 ⇔ 4

1

present d'indicatiu

valc
vals
val
valem
valeu
valen

imperfet d'indicatiu

valia
valies
valia
valíem
valíeu
valien

pretèrit perfet simple

valguí
valgueres
valgué
valguérem
valguéreu
valgueren

futur

valdré
valdràs
valdrà
valdrem
valdreu
valdran

condicional

valdria
valdries
valdria
valdríem
valdríeu
valdrien

2

present de subjuntiu

valga
valgues
valga
valguem
valgueu
valguen

imperfet de subjuntiu

valguera
valgueres
valguera
valguérem
valguéreu
valgueren

present de
subjuntiu solidari

imperatiu

-
val
valga
valguem
valeu
valguen

2

infinitiu

valdre/valer

gerundi

valent

participis

valgut
valguda...

valdre

patró implicatiu importantíssim: 1 ⇔ 2 ⇔ 3 ⇔ 4

1

present d'indicatiu

valc
vals
val
valem
valeu
valen

imperfet d'indicatiu

valia
valies
valia
valíem
valíeu
valien

pretèrit perfet simple

valguí
valgueres
valgué
valguérem
valguéreu
valgueren

futur

valdré
valdràs
valdrà
valdrem
valdreu
valdran

condicional

valdria
valdries
valdria
valdríem
valdríeu
valdrien

2

present de subjuntiu

valga
valgues
valga
valguem
valgueu
valguen

imperfet de subjuntiu

valguera
valgues
valguera
valguérem
valguéreu
valgueren

3

imperatiu

-
val
valga
valguem
valeu
valguen

2

infinitiu

valdre/valer

gerundi

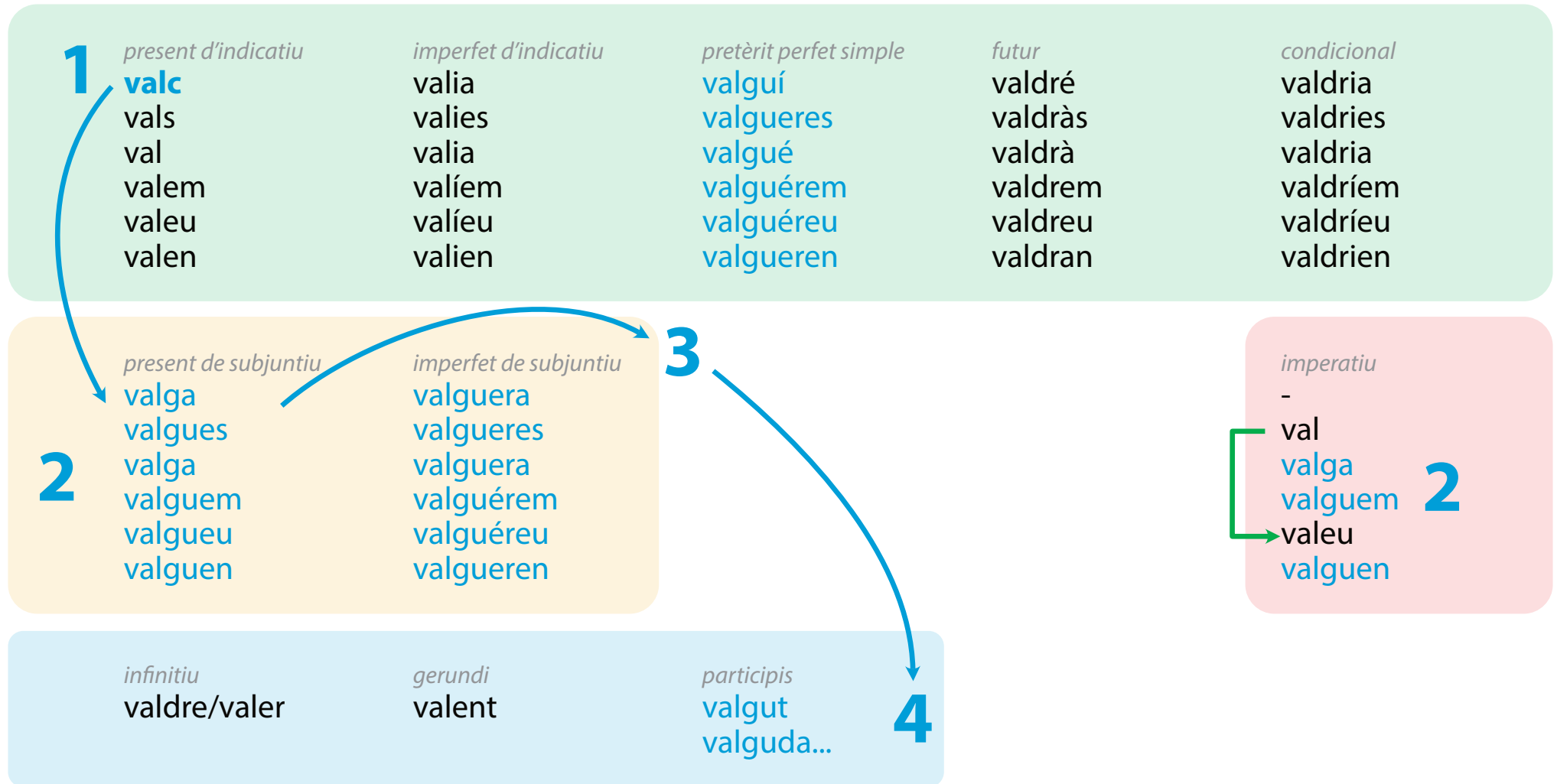
valent

participis

valgut
valguda...

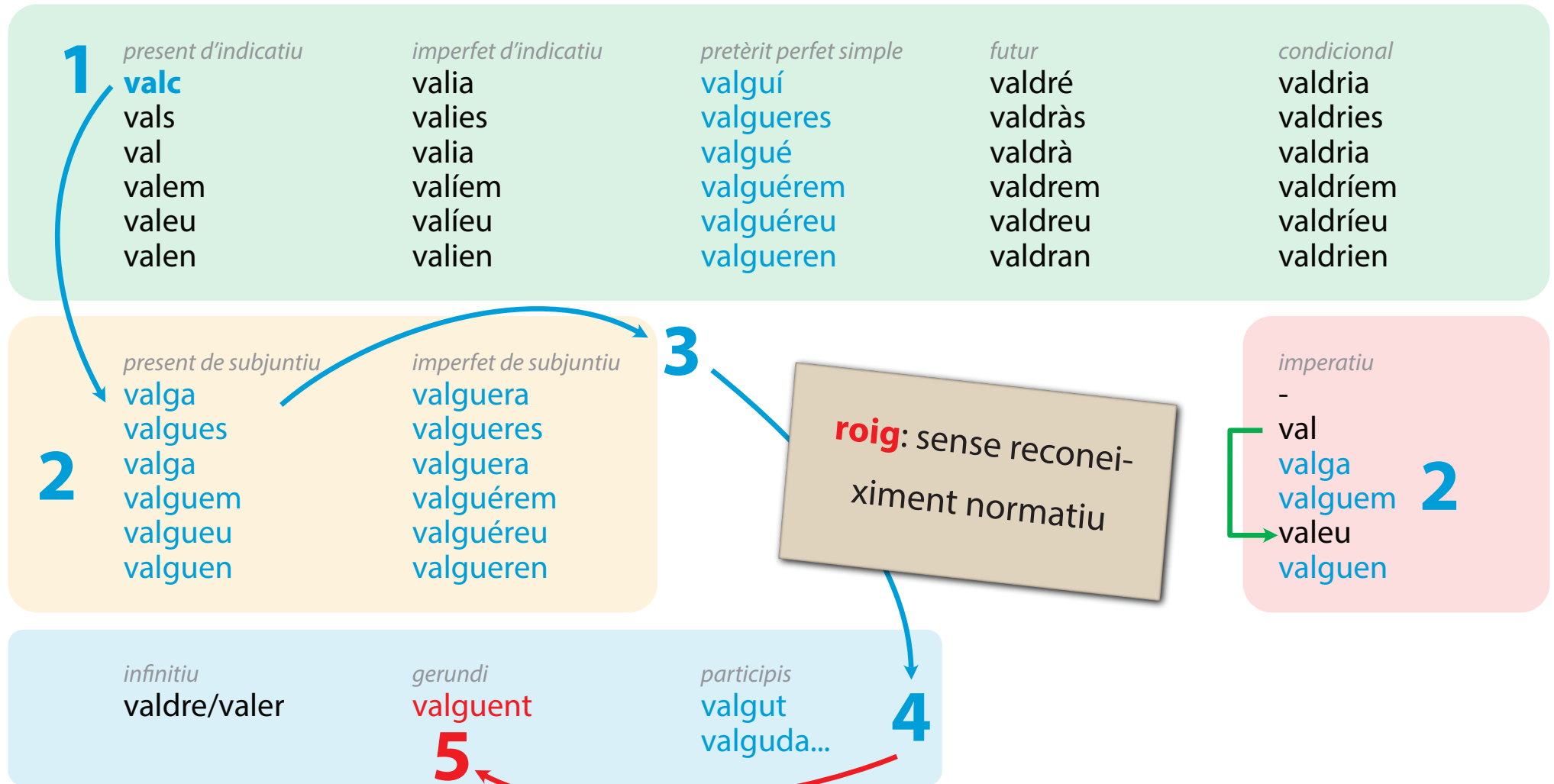
valdre

patró implicatiu importantíssim: 1 ⇔ 2 ⇔ 3 ⇔ 4

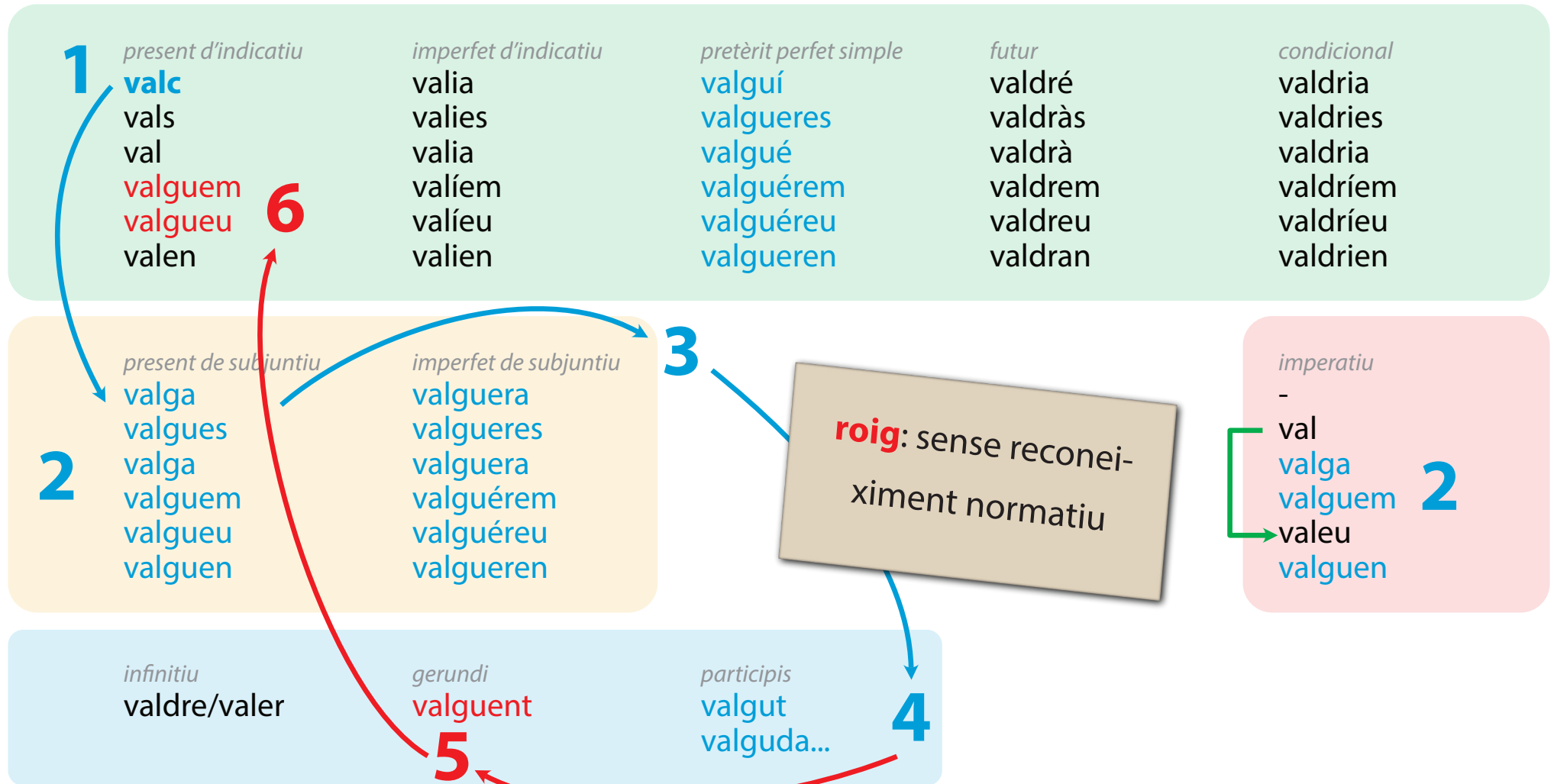
valdre

patró implicatiu importantíssim: 1 ⇔ 2 ⇔ 3 ⇔ 4

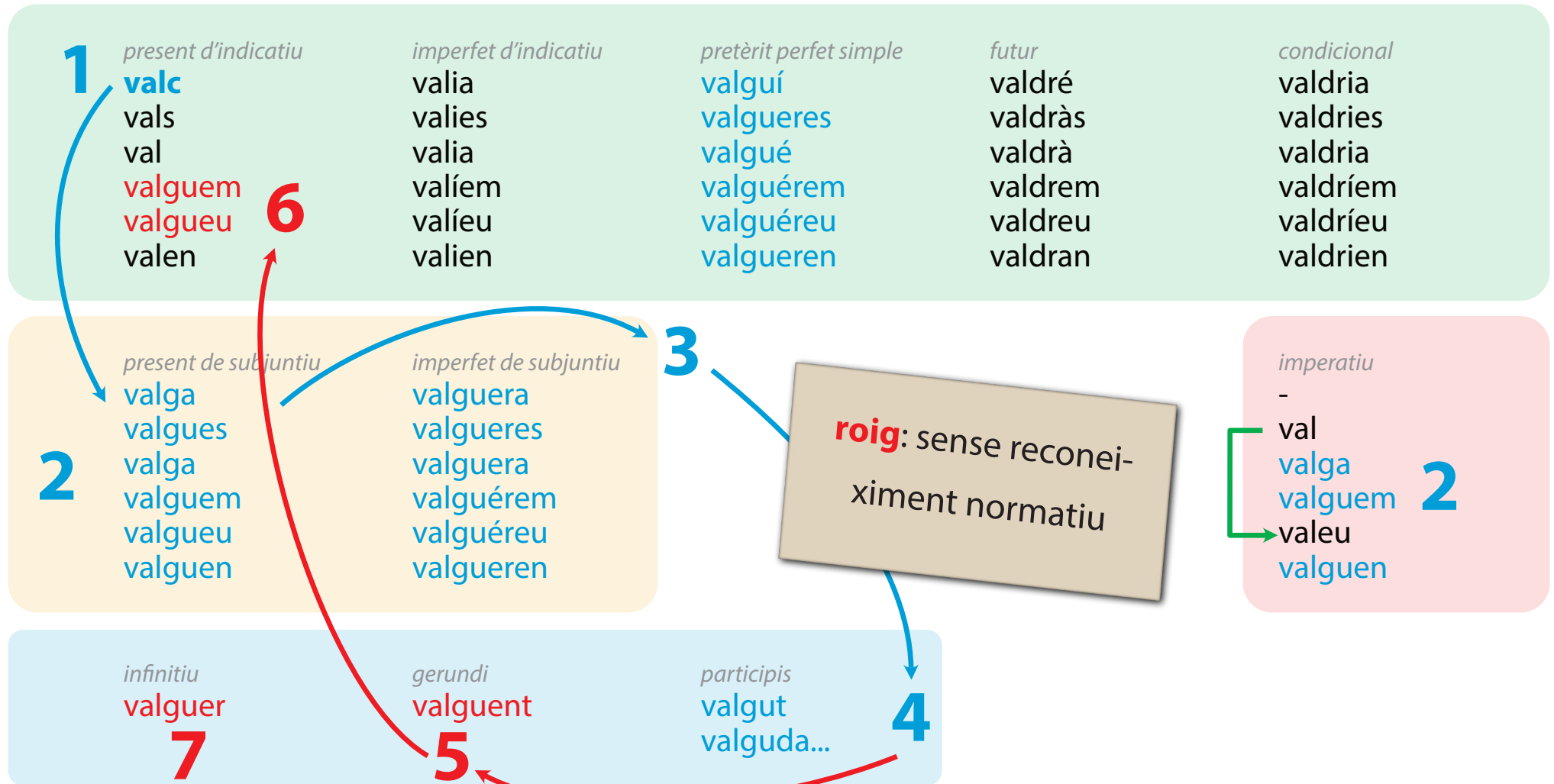
valdre

patró implicatiu importantíssim: 1 ⇔ 2 ⇔ 3 ⇔ 4

valdre

patró implicatiu importantíssim: 1 ⇔ 2 ⇔ 3 ⇔ 4

valdre

patró implicatiu importantíssim: 1 ⇔ 2 ⇔ 3 ⇔ 4

1

present d'indicatiu

valc
vals
val
valem
valeu
valen

imperfet d'indicatiu

valia
valies
valia
valíem
valíeu
valien

pretèrit perfet simple

valguí
valgueres
valgué
valguérem
valguéreu
valgueren

futur

valdré
valdràs
valdrà
valdrem
valdreu
valdran

condicional

valdria
valdries
valdria
valdríem
valdríeu
valdrien

2

present de subjuntiu

valga
valgues
valga
valguem
valgueu
valguen

imperfet de subjuntiu

valguera
valgueres
valguera
valguérem
valguéreu
valgueren

3

imperatiu

-
val
valga
valguem
valeu
valguen

2

infinitiu

valdre/valer

gerundi

valent

participis

valgut
valguda...

4

més exemples (1/3): córrec

patró implicatiu importantíssim: 1 ⇔ 2 ⇔ 3 ⇔ 4

1

present d'indicatiu

córrec

corres
corre
correm
correu
corren

imperfet d'indicatiu

corria
corries
corria
corríem
corríeu
corrien

pretèrit perfet simple

correguí
corregueres
corregué
correguérem
correguéreu
corregueren

futur

correré
correràs
correrà
correrem
correreu
correran

condicional

correria
correries
correria
correríem
correríeu
correrien

2

present de subjuntiu

córrega
córregues
córrega
correguem
corregueu
córreguen

imperfet de subjuntiu

correguera
corregueres
correguera
correguérem
correguéreu
corregueren

3

imperatiu

-
corre
córrega
correguem
correu
córreguen

2

infinitiu

córrer

gerundi

corrent

participis

corregut
correguda...

4

més exemples (1/3): córrec

patró implicatiu importantíssim: 1 ⇔ 2 ⇔ 3 ⇔ 4

1

present d'indicatiu

córrec

corres
corre
correm
correu
corren

imperfet d'indicatiu

corria
corries
corria
corríem
corríeu
corrien

pretèrit perfet simple

correguí
corregueres
corregué
correguérem
correguéreu
corregueren

futur

correré
correràs
correrà
correrem
correreu
correran

condicional

correria
correries
correria
correríem
correríeu
correrien

2

present de subjuntiu

córrega
córregues
córrega
correguem
corregueu
córreguen

imperfet de subjuntiu

correguera
corregueres
correguera
correguérem
correguéreu
corregueren

3

paraules esdrúixoles

imperatiu

-
corre
córrega
correguem
correu
córreguen

2

infinitiu

córrer

gerundi

corrent

participis

corregut
correguda...

4

més exemples (2/3): dur

patró implicatiu importantíssim: 1 ↔ 2 ↔ 3 ↔ 4

1 *present d'indicatiu*
duc
 dus
 du
 duem
 dueu
 duen

imperfet d'indicatiu
 duia
 duies
 duia
 dúiem
 dúieu
 duien

pretèrit perfet simple
duguí
dugueres
dugué
duguérem
duguéreu
dugueren

futur
 duré
 duràs
 durà
 duren
 dureu
 duran

condicional
 duria
 duries
 duria
 duríem
 duríeu
 durien

2 *present de subjuntiu*
duga
dugues
duga
duguem
dugueu
duguen

imperfet de subjuntiu
duguera
dugueres
duguera
duguérem
duguéreu
dugueren

3

imperatiu
 -
 dus
duga
duguem
 dueu
duguen

2

infinitiu
 dur

gerundi
 duent

participis
 dut
 duta...

4

més exemples (3/3): atendre

patró implicatiu importantíssim: 1 ↔ 2 ↔ 3 ↔ 4

1 *present d'indicatiu*

atenc

atens

atén

atenem

ateneu

atenen

imperfet d'indicatiu

atenia

atenies

atenia

ateníem

ateníeu

atenien

pretèrit perfet simple

atenguí

atengueres

atengué

atenguérem

atenguéreu

atengueren

futur

atendré

atendràs

atendrà

atendrem

atendreu

atendran

condicional

atendria

atendries

atendria

atendríem

atendríeu

atendrien

2

present de subjuntiu

atenga

atengues

atenga

atenguem

atengueu

atenguen

imperfet de subjuntiu

atenguera

atengueres

atenguera

atenguérem

atenguéreu

atengueren

3

imperatiu

-

atén

atenga

atenguem

ateneu

atenguen

2

infinitiu

atendre

gerundi

atenent

participis

atés

atesa...

4

índex

- 1. Introducció: utilitats i inutilitats**
- 2. Els valors bàsics d'alguns temps**
- 3. Els models principals: *cantar, servir i valdre***
- 4. Regularitat mecànica front a capacitat d'atracció**
5. Els verbs més irregulars
6. Perífrasis d'obligació i de probabilitat
7. La concordança del verb *hi haure*
8. Verbs interferits pels corresponents castellans

la regularitat com a manca d'alteracions

cantar

8660

Els verbs són regulars si es conjuguen sense alteracions en el radical o en les terminacions; en canvi, són irregulars si introduïxen modificacions en el radical, en les terminacions o en els dos constituents. Seguint una tradició prou generalitzada, considerarem que són regulars els verbs de la primera que adopten el model de **cantar**, els de la segona que adopten el model de **batre**, i els de la tercera que adopten el model de **servir**, si són purs, i de **servir**, si són incoatius. GNV p. 248.

servir

870

anar
estar
dar

batre
témer

valdre 236

llegir
dormir

la regularitat com a manca d'alteracions

cantar

8600

Els verbs són regulars si es conjuguen sense alteracions en el radical o en les terminacions; en canvi, són irregulars si introduïxen modificacions en el radical, en les terminacions o en els dos constituents. Seguint una tradició prou generalitzada, considerarem que són regulars els verbs de la primera que adopten el model de **cantar**, els de la segona que adopten el model de **batre**, i els de la tercera que adopten el model de **servir**, si són purs, i de **servir**, si són incoatius. GNV p. 248.

servir

870

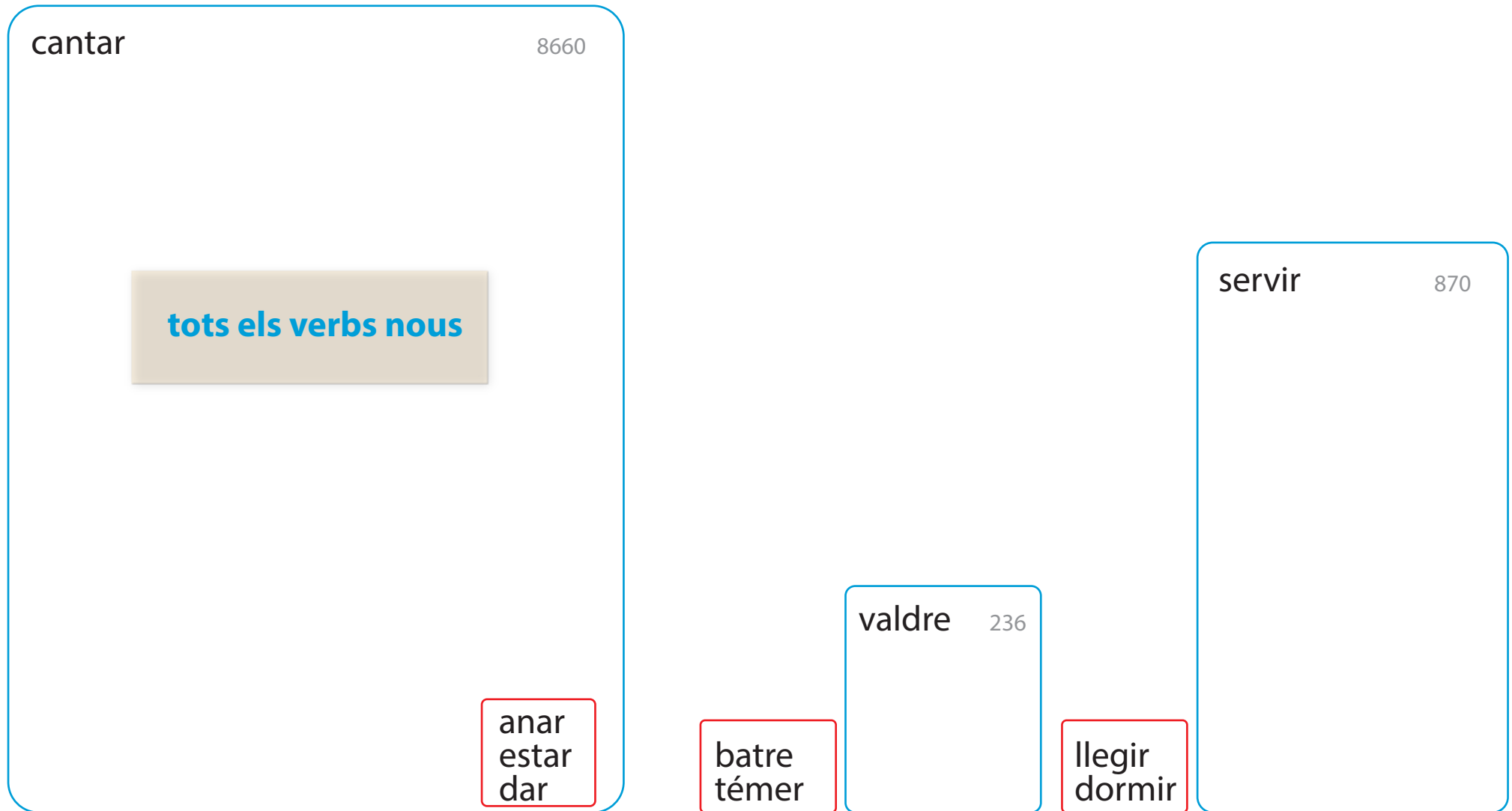
anar
estar
dar

batre
témer

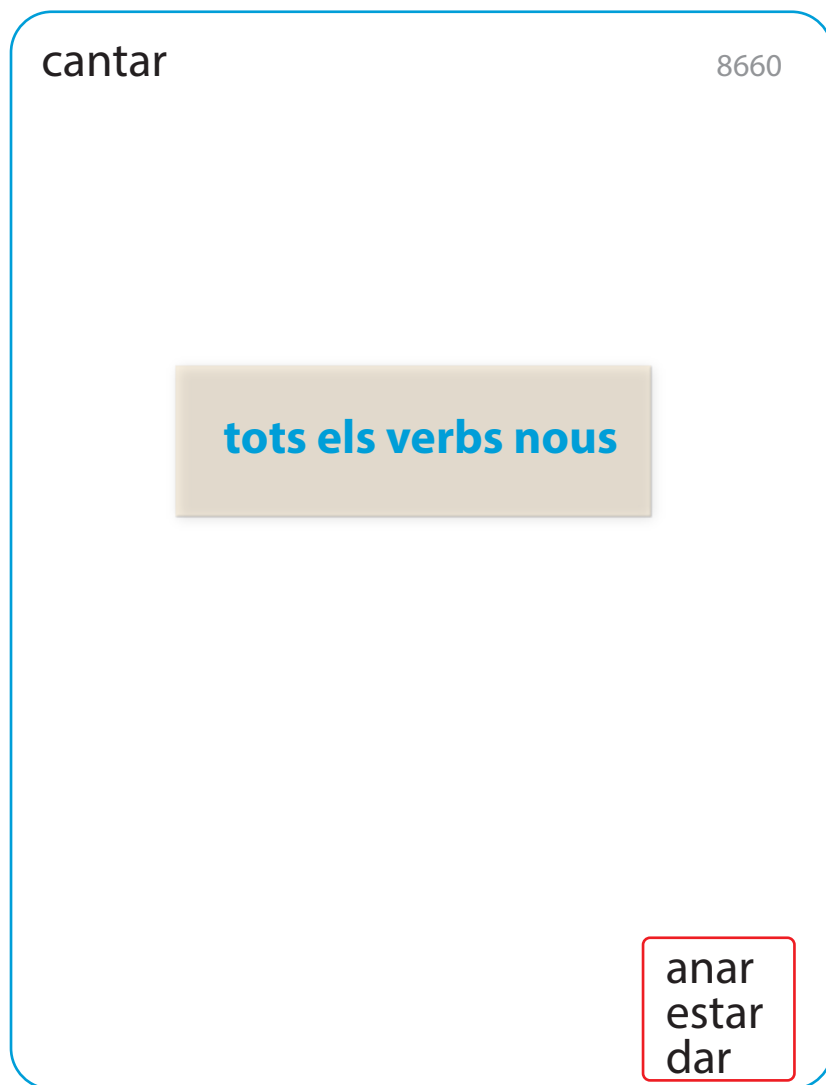
valdre 236

llegir
dormir

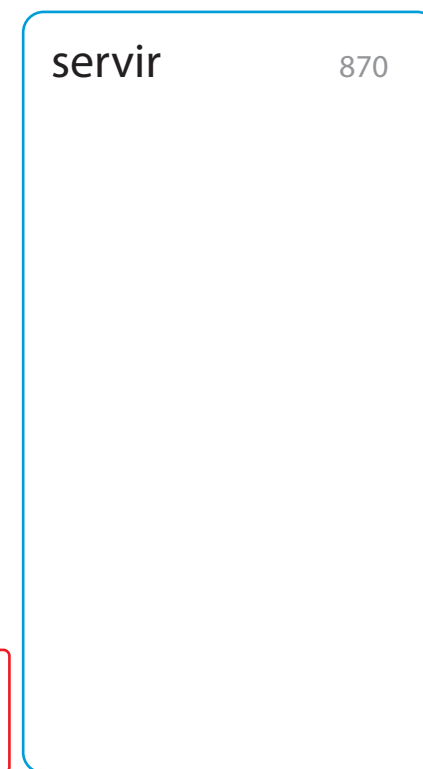
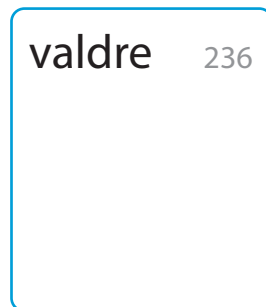
la regularitat com a capacitat d'atracció

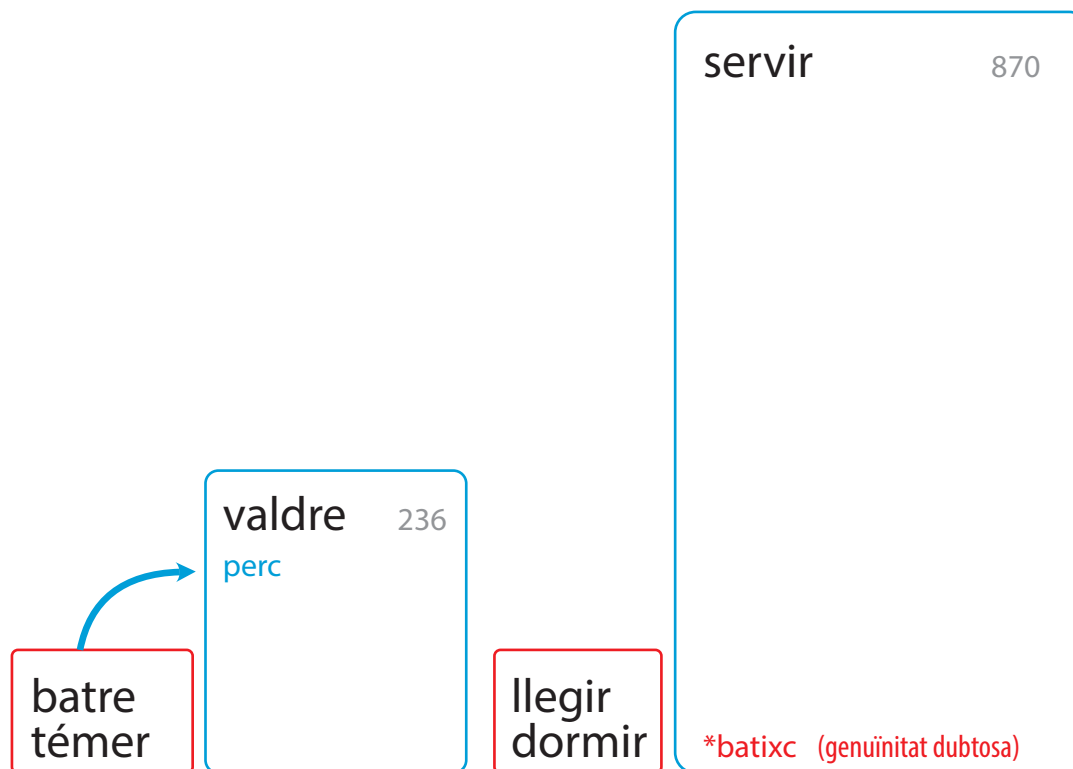
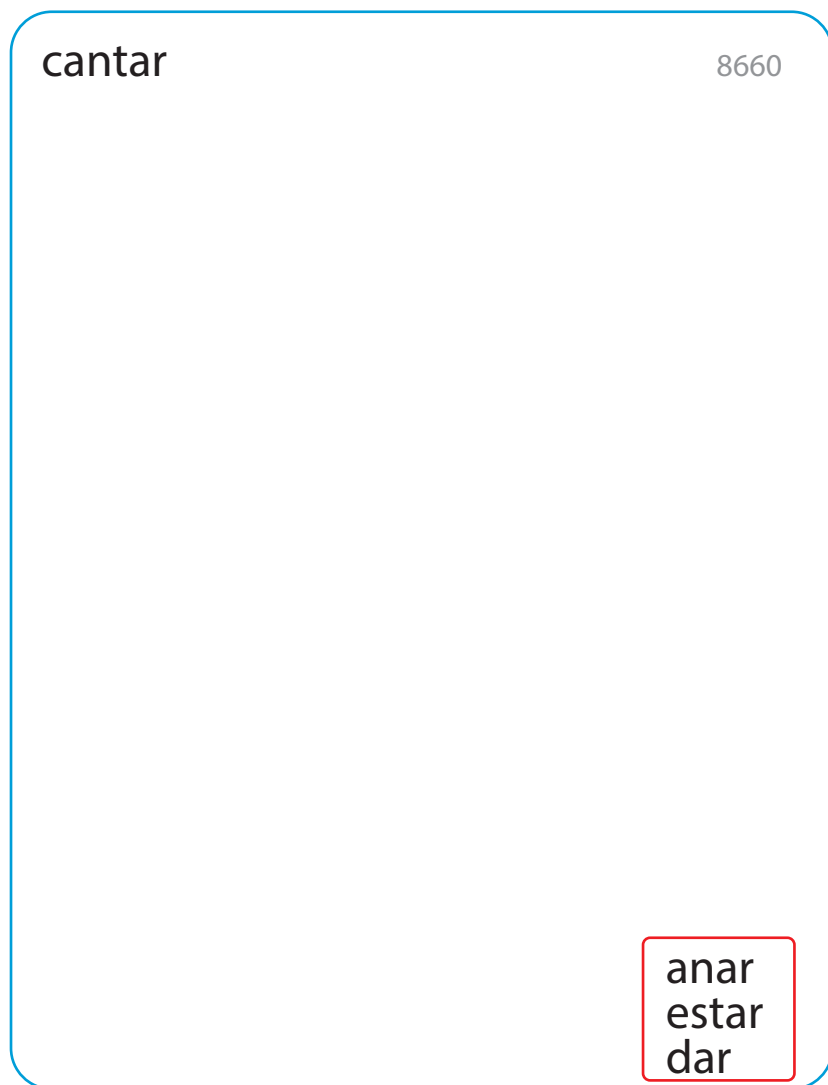
la regularitat com a capacitat d'atracció

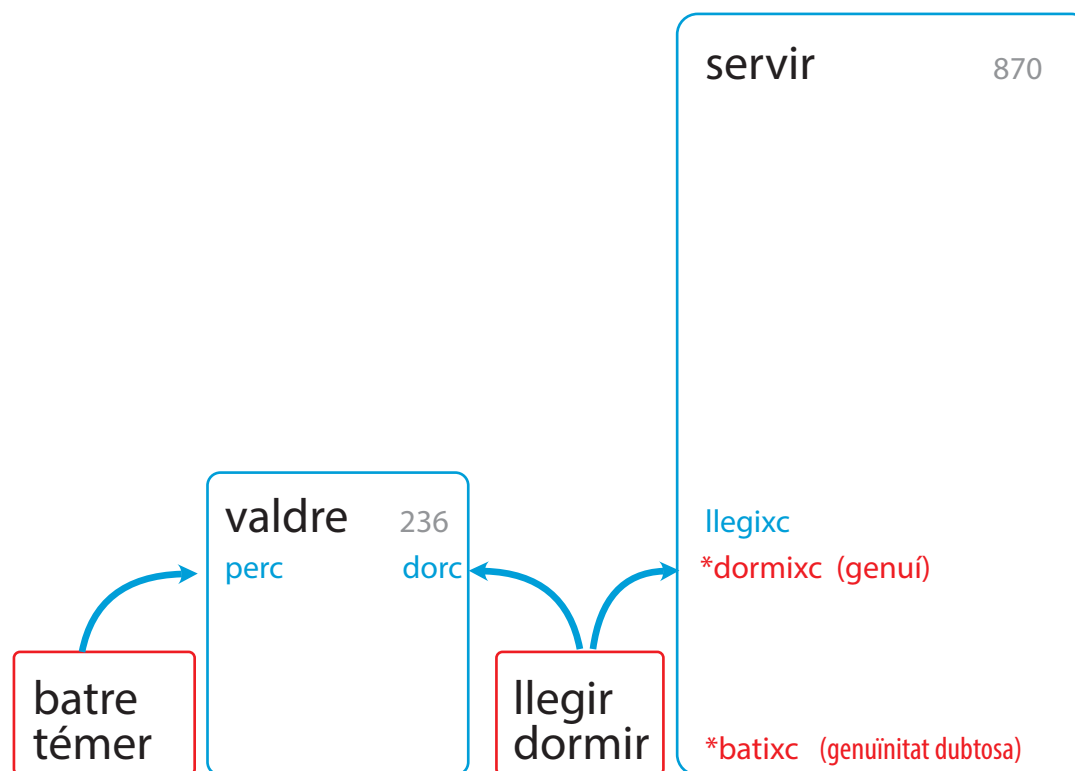
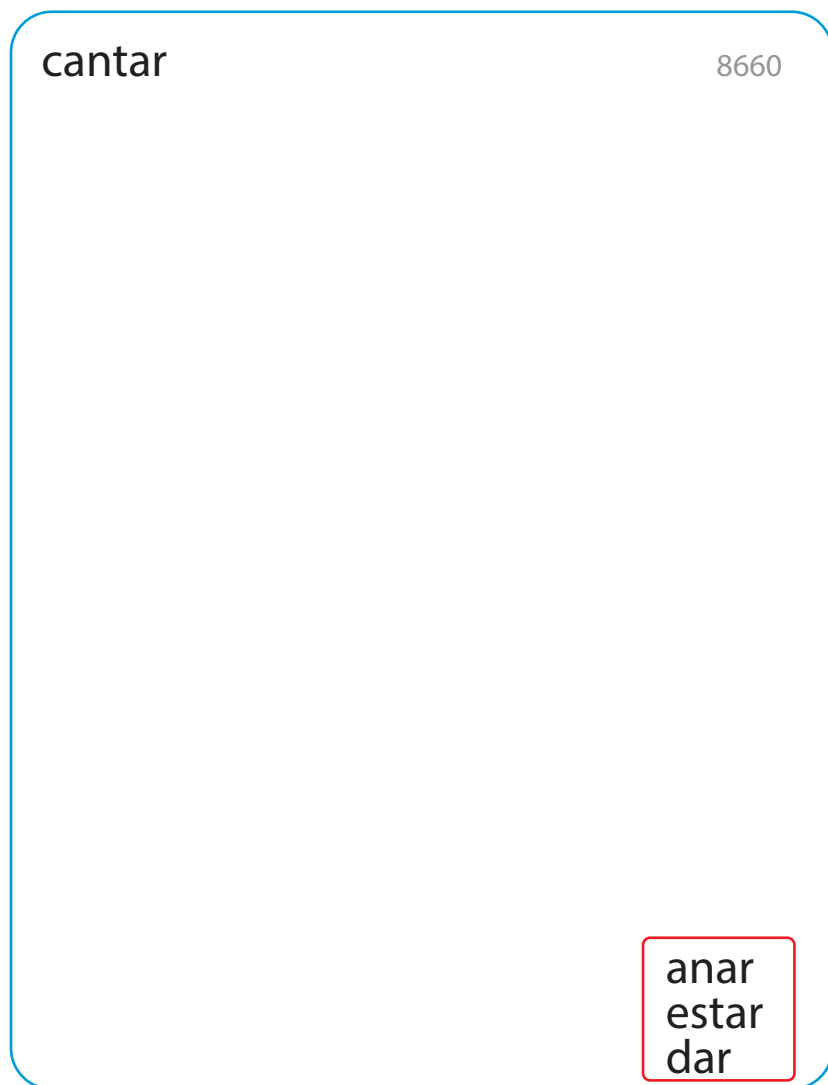
desús dels verbs que
tenen (quasi)sinònims
en la 1a:
botre
rompre
pàixer
pondre
tondre
...

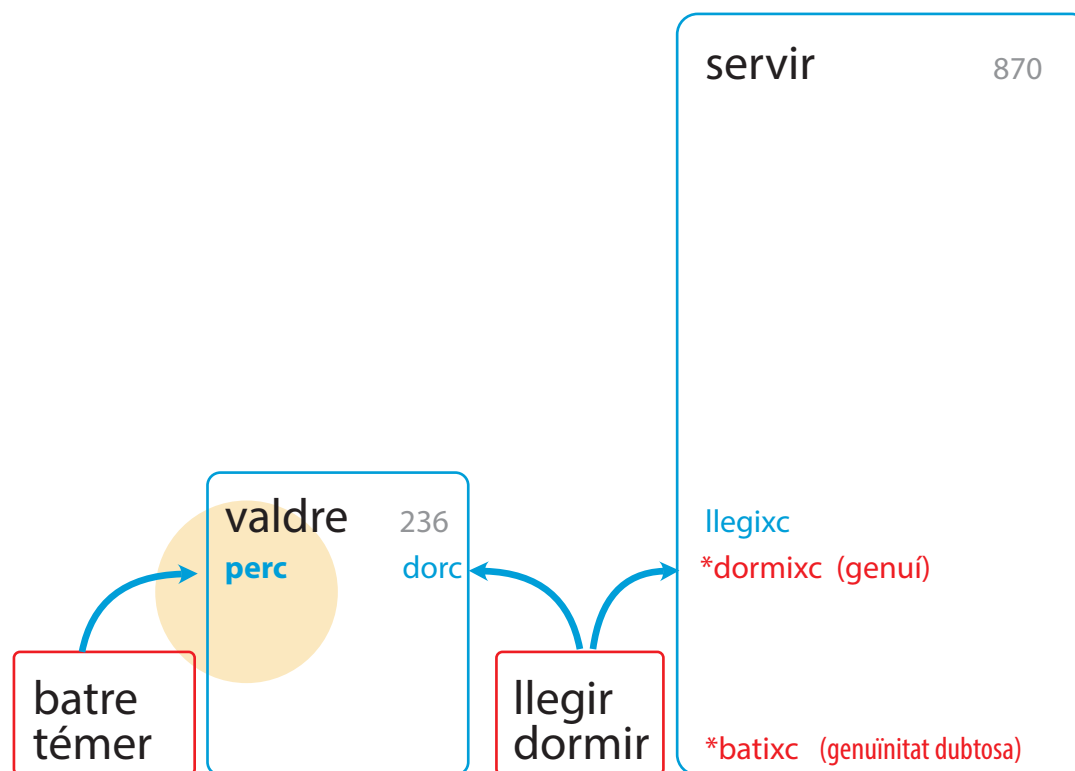
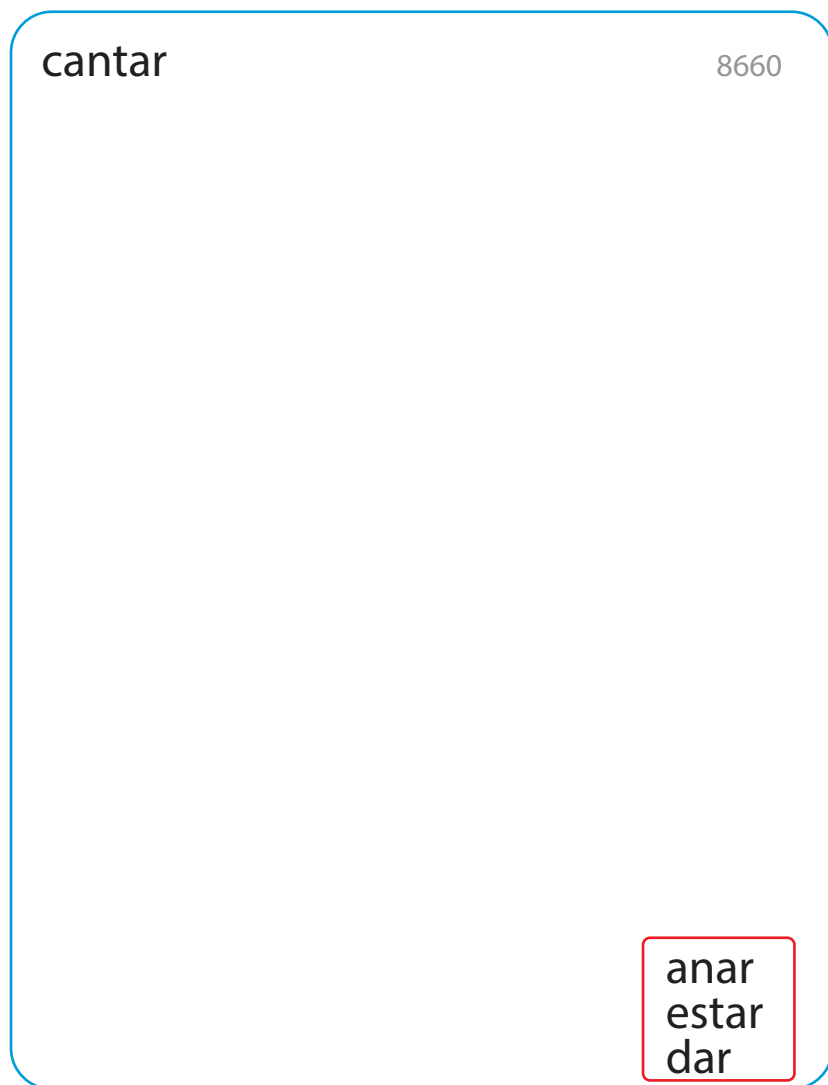
la regularitat com a capacitat d'atracció

la regularitat com a capacitat d'atracció

la regularitat com a capacitat d'atracció

perdre

patró implicatiu importantíssim: 1 ⇔ 2 ⇔ 3 ⇔ 4

1 *present d'indicatiu*

perd
perds
perd
perdem
perdeu
perden

imperfet d'indicatiu

perdia
perdies
perdia
perdiem
perdieu
perdien

pretèrit perfet simple

perdí
perderes
perdé
perdérem
perdéreu
perderen

futur

perdré
perdràs
perdrà
perdrem
perdreu
perdran

condicional

perdria
perdries
perdria
perdríem
perdríeu
perdríen

2

present de subjuntiu

perda
perdes
perda
perdem
perdeu
perden

imperfet de subjuntiu

perdera
perderes
perdera
perdérem
perdéreu
perderen

3

imperatiu

-
perd
perda
perdem
perdeu
perden

2

infinitiu
perdre

gerundi
perdent

participis
perdut
perduda...

4

perdre

patró implicatiu importantíssim: 1 ⇔ 2 ⇔ 3 ⇔ 4

1

present d'indicatiu

perc

perds
perd
perdem
perdeu
perden

imperfet d'indicatiu

perdia
perdies
perdia
perdiem
perdieu
perdien

pretèrit perfet simple

perdí
perderes
perdé
perdérem
perdéreu
perderen

futur

perdré
perdràs
perdrà
perdrem
perdreu
perdran

condicional

perdria
perdries
perdria
perdríem
perdríeu
perdrrien

2

present de subjuntiu

perda
perdes
perda
perdem
perdeu
perden

imperfet de subjuntiu

perdera
perderes
perdera
perdérem
perdéreu
perderen

3

imperatiu

-
perd
perda
perdem
perdeu
perden

2

infinitiu
perdre

gerundi
perdent

participis
perdut
perduda...

4

perdre

patró implicatiu importantíssim: 1 ⇔ 2 ⇔ 3 ⇔ 4

1 *present d'indicatiu*

perc

perds
perd
perdem
perdeu
perden

imperfet d'indicatiu

perdia
perdies
perdia
perdiem
perdieu
perdien

pretèrit perfet simple

perdí
perderes
perdé
perdérem
perdéreu
perderen

futur

perdré
perdràs
perdrà
perdrem
perdreu
perdran

condicional

perdria
perdries
perdria
perdríem
perdríeu
perdríen

2

present de subjuntiu

perga
pergues
perga
perguem
pergueu
perguen

imperfet de subjuntiu

perdera
perderes
perdera
perdérem
perdéreu
perderen

3

present de
subjuntiu solidari

imperatiu

-
perd
perga
perguem
perdeu
perguen

2

infinitiu
perdre

gerundi
perdent

participis
perdut
perduda...

4

perdre

patró implicatiu importantíssim: 1 ⇔ 2 ⇔ 3 ⇔ 4

1 *present d'indicatiu*
perc
 perds
 perd
 perdem
 perdeu
 perden

imperfet d'indicatiu
 perdia
 perdies
 perdia
 perdíem
 perdíeu
 perdien

pretèrit perfet simple
perguí
 pergueres
 pergué
 perguérem
 perguéreu
 pergueren

futur
 perdré
 perdràs
 perdrà
 perdrem
 perdreu
 perdran

condicional
 perdria
 perdries
 perdria
 perdriem
 perdrieu
 perdrien

2 *present de subjuntiu*
perga
 pergues
 perga
 perguem
 pergueu
 perguen

imperfet de subjuntiu
perguera
 pergueres
 perguera
 perguérem
 perguéreu
 pergueren

3

imperatiu
 -
 perd
 perga
 perguem
 perdeu
 perguen **2**

infinitiu
 perdre

gerundi
 perdent

participis
 perdut
 perduda...

4

perdre

patró implicatiu importantíssim: 1 ↔ 2 ↔ 3 ↔ 4

1

present d'indicatiu

perc

perds
perd
perdem
perdeu
perden

imperfet d'indicatiu

perdia
perdies
perdia
perdiem
perdieu
perdien

pretèrit perfet simple

perguí
pergueres
pergué
perguérem
perguéreu
pergueren

futur

perdré
perdràs
perdrà
perdrem
perdreu
perdran

condicional

perdria
perdries
perdria
perdríem
perdríeu
perdríen

2

present de subjuntiu

perga

pergues
perga
perguem
pergueu
perguen

imperfet de subjuntiu

perguera

pergueres
perguera
perguérem
perguéreu
pergueren

3

imperatiu

-
perd
perga
perguem
perdeu
perguen

2

infinitiu

perdre

gerundi

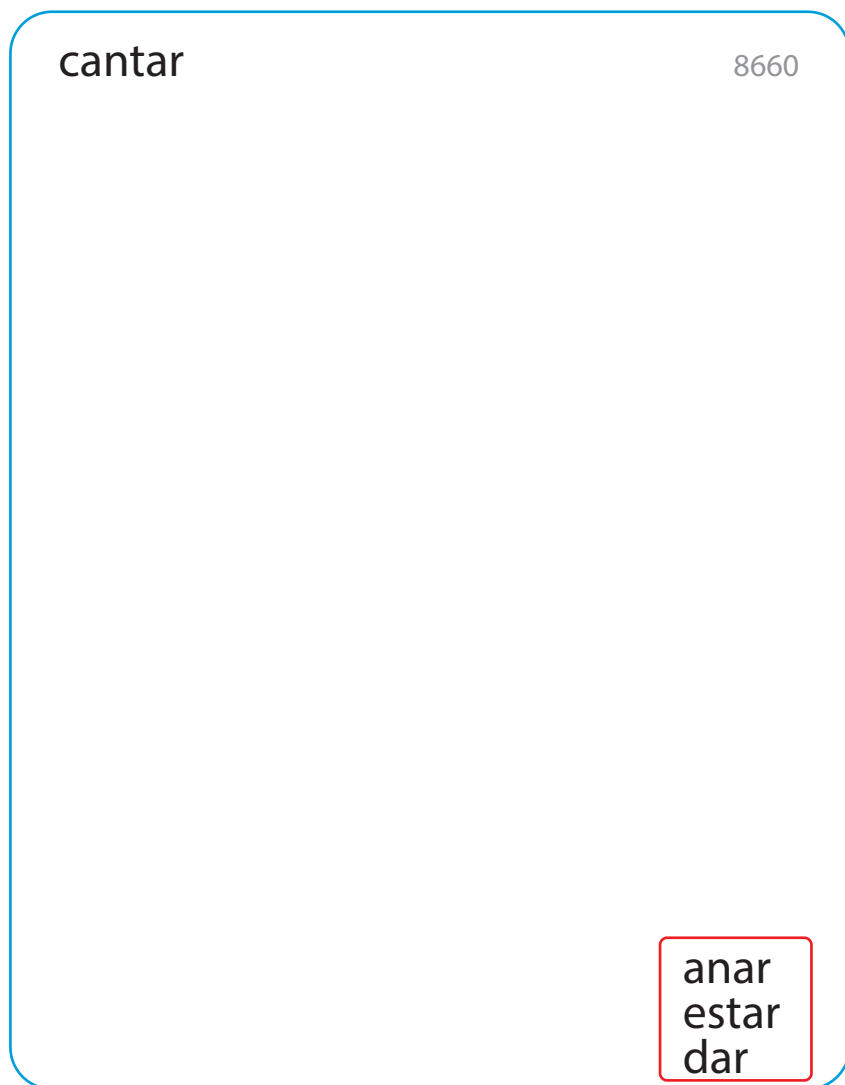
perdent

participis

perdut
perduda...

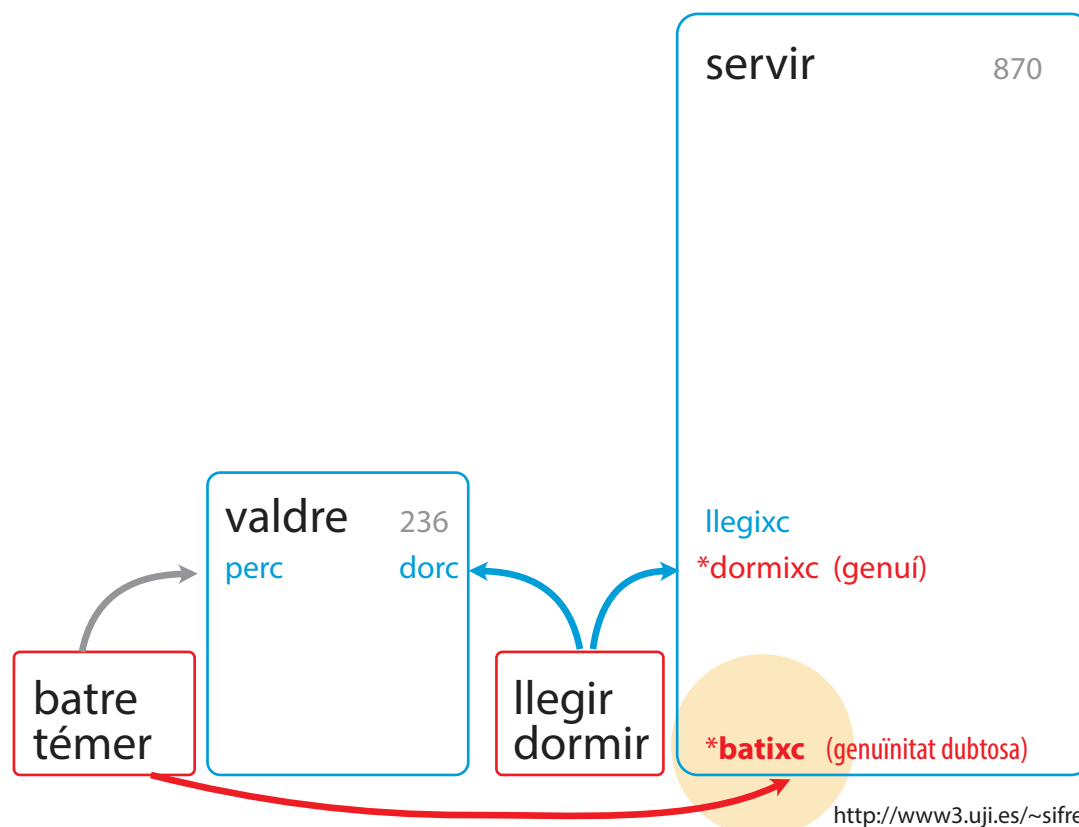
4

la regularitat com a capacitat d'atracció

Llengua Catalana

II.4. La flexió verbal

*batixc

present d'indicatiu

batixc
batixes
batix
batim
batiu
batixen

imperfet d'indicatiu

batia
baties
batia
batíem
batíeu
batien

pretèrit perfet simple

batí
batires
batí
batírem
batíreu
batiren

futur

batiré
batiràs
batirà
batirem
batireu
batiran

condicional

batiria
batiries
batiria
batiríem
batiríeu
batirien

present de subjuntiu

batixca
batixques
batixca
batim
batiu
batixquen

imperfet de subjuntiu

batira
batires
batira
batírem
batíreu
batiren

imperatiu

-
batix
batixca
batim
batiu
batixquen

infinitiu

batir

gerundi

batint

participis

batit
batida...

bat

present d'indicatiu

bat
bats
bat
batem
bateu
baten

imperfet d'indicatiu

batia
baties
batia
batíem
batíeu
batien

pretèrit perfet simple

batí
batires
batí
batírem
batíreu
batiren

futur

batiré
batiràs
batirà
batirem
batireu
batiran

condicional

batiria
batiries
batiria
batiríem
batiríeu
batirien

present de subjuntiu

batixca
batixques
batixca
batim
batiu
batixquen

imperfet de subjuntiu

batira
batires
batira
batírem
batíreu
batiren

imperatiu

-
batix
batixca
batim
batiu
batixquen

infinitiu

batir

gerundi

batint

participis

batit
batida...

bat

present d'indicatiu

bat
bats
bat
batem
bateu
baten

imperfet d'indicatiu

batia
baties
batia
batíem
batíeu
batien

pretèrit perfet simple

batí
batires
batí
batírem
batíreu
batiren

futur

batiré
batiràs
batirà
batirem
batireu
batiran

condicional

batiria
batiries
batiria
batiríem
batiríeu
batirien

present de subjuntiu

bata
bates
bata
batem
bateu
baten

imperfet de subjuntiu

batira
batires
batira
batírem
batíreu
batiren

imperatiu

-
bat
bata
batem
bateu
baten

infinitiu

batir

gerundi

batint

participis

batit
batida...

bat

present d'indicatiu

bat
bats
bat
batem
bateu
baten

imperfet d'indicatiu

batia
baties
batia
batíem
batíeu
batien

pretèrit perfet simple

batí
bateres
baté
batérem
batéreu
bateren

futur

batiré
batiràs
batirà
batirem
batireu
batiran

condicional

batiria
batiries
batiria
batiríem
batiríeu
batirien

present de subjuntiu

bata
bates
bata
batem
bateu
baten

imperfet de subjuntiu

batera
bateres
batera
batérem
batéreu
bateren

imperatiu

-
bat
bata
batem
bateu
baten

infinitiu

batir

gerundi

batint

participis

batit
batida...

bat

present d'indicatiu

bat
bats
bat
batem
bateu
baten

imperfet d'indicatiu

batia
baties
batia
batíem
batíeu
batien

pretèrit perfet simple

batí
bateres
baté
batérem
batéreu
bateren

futur

batré
batràs
batrà
batrem
batreu
batran

condicional

batría
batries
batría
batríem
batríeu
batrien

present de subjuntiu

bata
bates
bata
batem
bateu
baten

imperfet de subjuntiu

batera
bateres
batera
batérem
batéreu
bateren

imperatiu

-
bat
bata
batem
bateu
baten

infinitiu

batir

gerundi

batint

participis

batit
batida...

bat

present d'indicatiu

bat
bats
bat
batem
bateu
baten

imperfet d'indicatiu

batia
baties
batia
batíem
batíeu
batien

pretèrit perfet simple

batí
bateres
baté
batérem
batéreu
bateren

futur

batré
batràs
batrà
batrem
batreu
batran

condicional

batría
batries
batría
batríem
batríeu
batrien

present de subjuntiu

bata
bates
bata
batem
bateu
baten

imperfet de subjuntiu

batera
bateres
batera
batérem
batéreu
bateren

imperatiu

-
bat
bata
batem
bateu
baten

infinitiu

batre

gerundi

batent

participis

batut
batuda...

la regularitat com a capacitat d'atracció

cantar

8660

anar
estar
dar

Llengua Catalana

II.4. La flexió verbal

Encara que és un canvi de genuïnitat dubtosa, deu resultar còmode psicolingüísticament. Fixem-nos que afecta verbs que no tenen un correlat castellà de la 3a conjugació. És el cas de **dependre** (estar condicionat per), transformat en **dependir**.

servir

870

valdre 236
perc dorc

llegixc
*dormixc (genui)

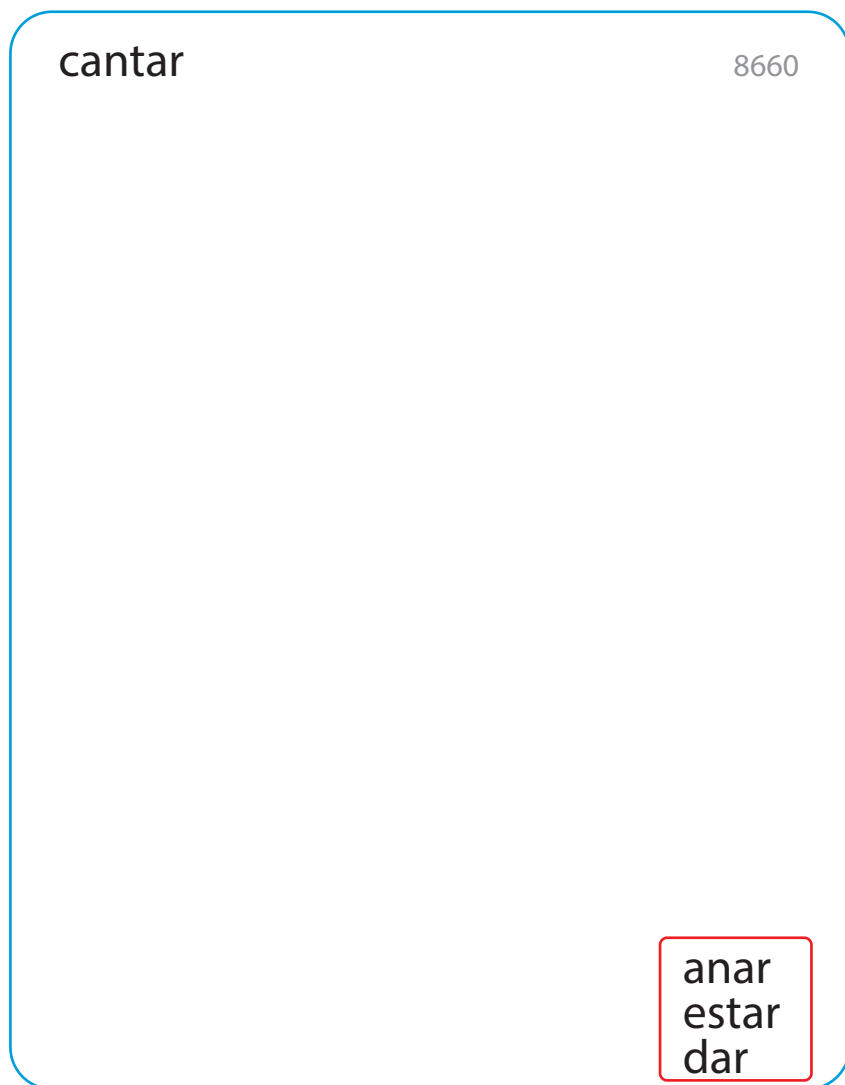
batre
témer

llegir
dormir

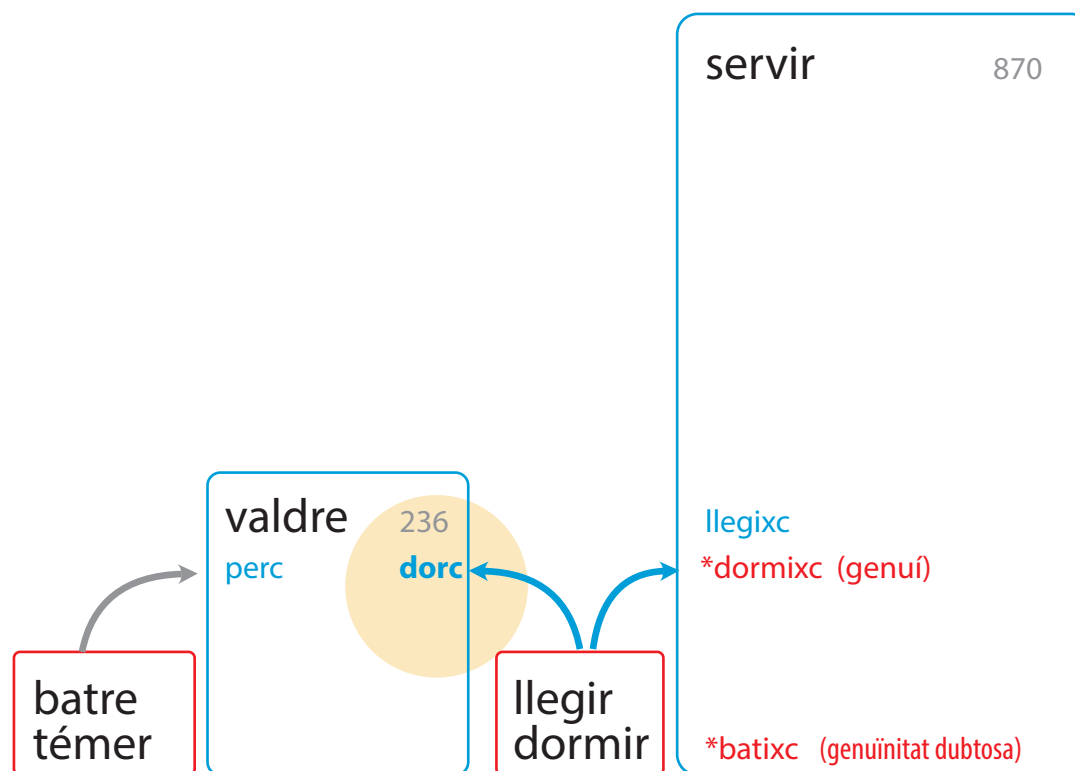
*batixc (genuïtat dubtosa)

<http://www3.uji.es/~sifre>

la regularitat com a capacitat d'atracció

Llengua Catalana
II.4. La flexió verbal

dorm

present d'indicatiu

dorm
dorms
dorm
dormim
dormiu
dormen

imperfet d'indicatiu

dormia
dormies
dormia
dormíem
dormíeu
dormien

pretèrit perfet simple

dormí
dormires
dormí
dormírem
dormíreu
dormiren

futur

dormiré
dormiràs
dormirà
dormirem
dormireu
dormiran

condicional

dormiria
dormiries
dormiria
dormiríem
dormiríeu
dormirien

present de subjuntiu

dorma
dormes
dorma
dormim
dormiu
dormen

imperfet de subjuntiu

dormira
dormires
dormira
dormírem
dormíreu
dormiren

imperatiu

-
dorm
dorma
dormim
dormiu
dormen

infinitiu

dormir

gerundi

dormint

participis

dormit
dormida...

dorc

1

present d'indicatiu

dorc

dorms
dorm
dormim
dormiu
dormen

imperfet d'indicatiu

dormia
dormies
dormia
dormíem
dormíeu
dormien

pretèrit perfet simple

dormí
dormires
dormí
dormírem
dormíreu
dormiren

futur

dormiré
dormiràs
dormirà
dormirem
dormireu
dormiran

condicional

dormiria
dormiries
dormiria
dormiríem
dormiríeu
dormirien

2

present de subjuntiu

dorma
dormes
dorma
dormim
dormiu
dormen

imperfet de subjuntiu

dormira
dormires
dormira
dormírem
dormíreu
dormiren

3

imperatiu

-
dorm
dorma
dormim
dormiu
dormen

infinitiu

dormir

gerundi

dormint

participis

dormit
dormida...

4

dorc

1 *present d'indicatiu*

dorc
dorms
dorm
dormim
dormiu
dormen

imperfet d'indicatiu

dormia
dormies
dormia
dormíem
dormíeu
dormien

pretèrit perfet simple

dormí
dormires
dormí
dormírem
dormíreu
dormiren

futur

dormiré
dormiràs
dormirà
dormirem
dormireu
dormiran

condicional

dormiria
dormiries
dormiria
dormiríem
dormiríeu
dormirien

2

present de subjuntiu

dorga
dorgues
dorga
dormim
dormiu
dorguen

imperfet de subjuntiu

dormira
dormires
dormira
dormírem
dormíreu
dormiren

3

????
**present de
subjuntiu insolidari**

imperatiu

-
dorm
dorma
dormim
dormiu
dormen

infinitiu

dormir

gerundi

dormint

participis

dormit
dormida...

4

dorc

1

present d'indicatiu

dorc

dorms

dorm

dormim

dormiu

dormen

imperfet d'indicatiu

dormia

dormies

dormia

dormíem

dormíeu

dormien

pretèrit perfet simple

dormí

dormires

dormí

dormírem

dormíreu

dormiren

futur

dormiré

dormiràs

dormirà

dormirem

dormireu

dormiran

condicional

dormiria

dormiries

dormiria

dormiríem

dormiríeu

dormirien

2

present de subjuntiu

dorga

dorgues

dorga

dorguem

dorgueu

dorguen

imperfet de subjuntiu

dorguera

dorgueres

dorguera

dorguérem

dorguéreu

dorgueren

3

present de subjuntiu
solidari + ImS

formes reals, no normatives

imperatiu

-

dorm

dorma

dormim

dormiu

dormen

infinitiu

dormir

gerundi

dormint

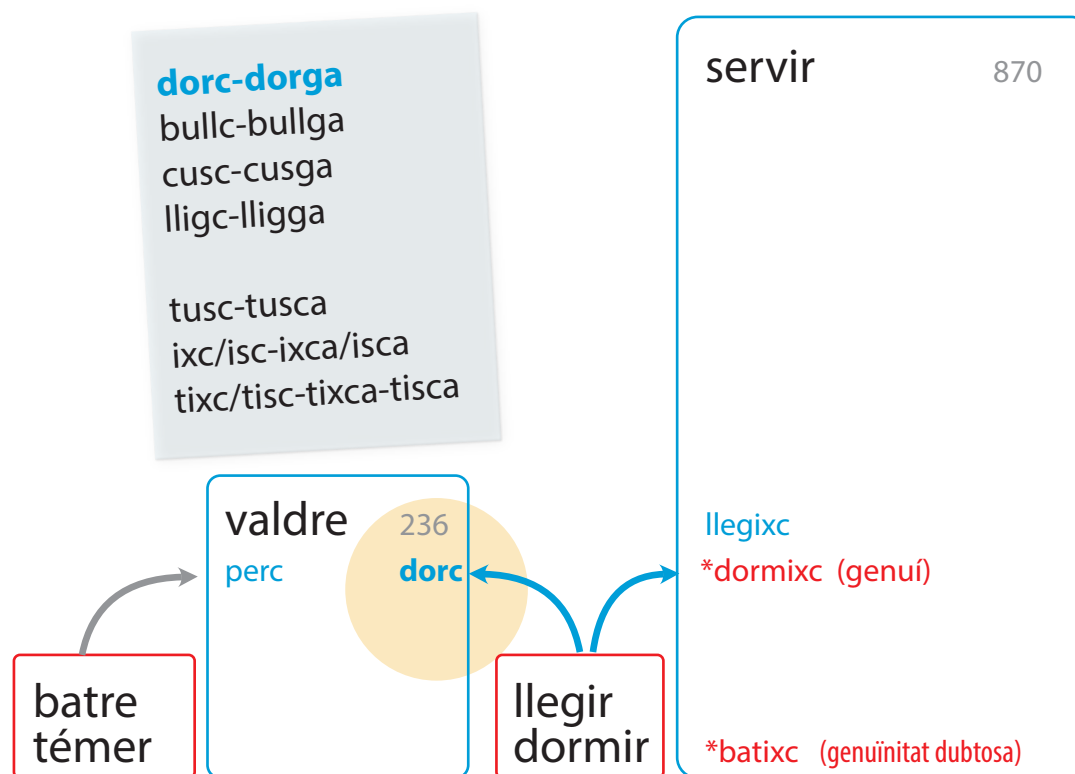
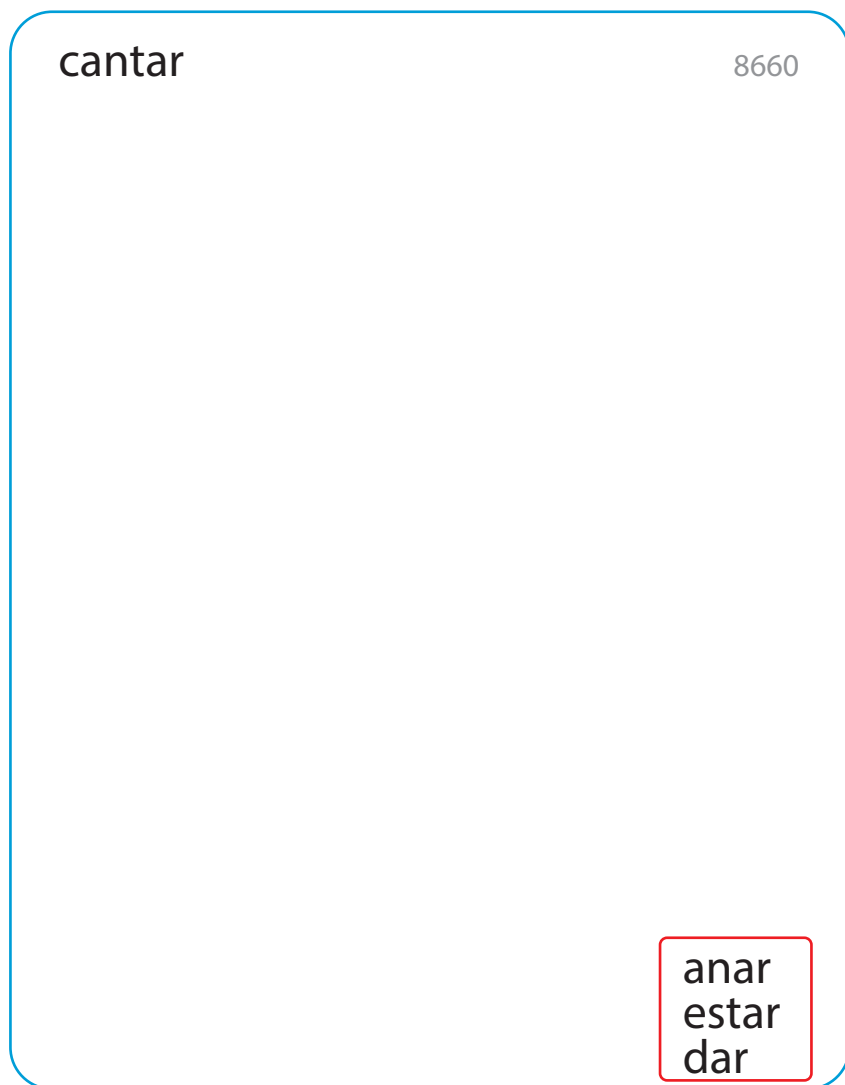
participis

dormit

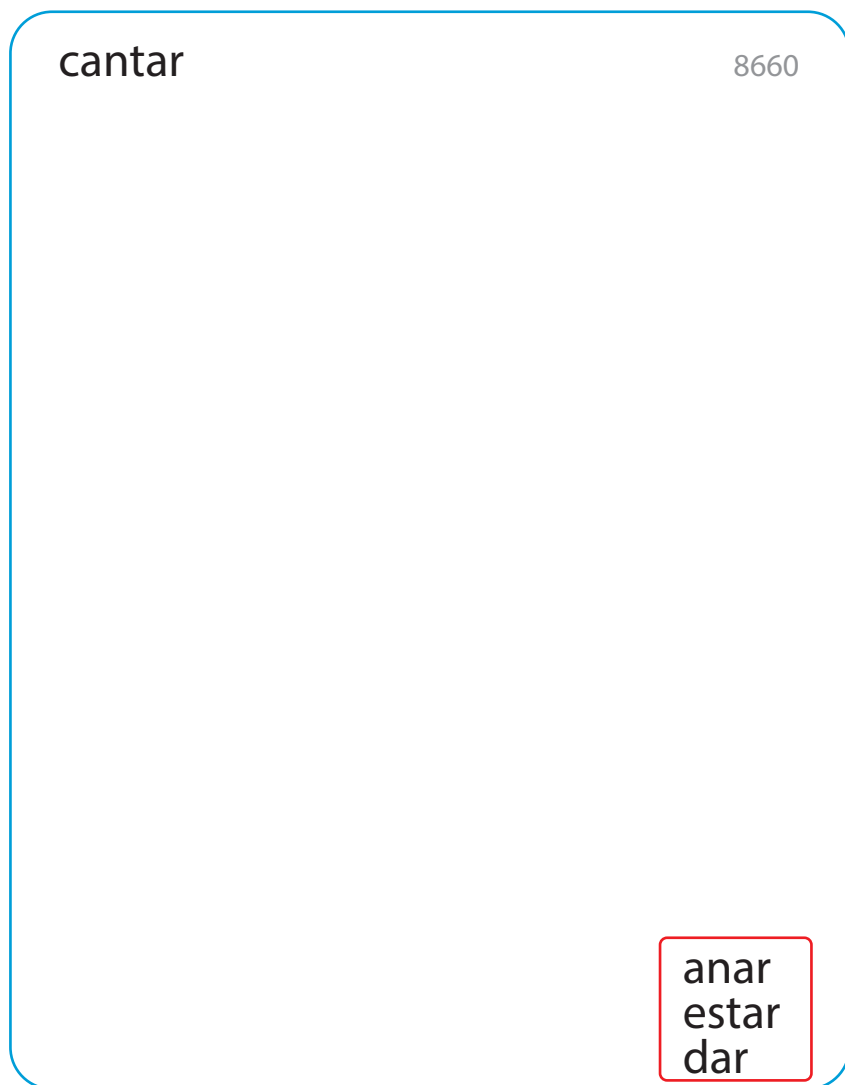
dormida...

4

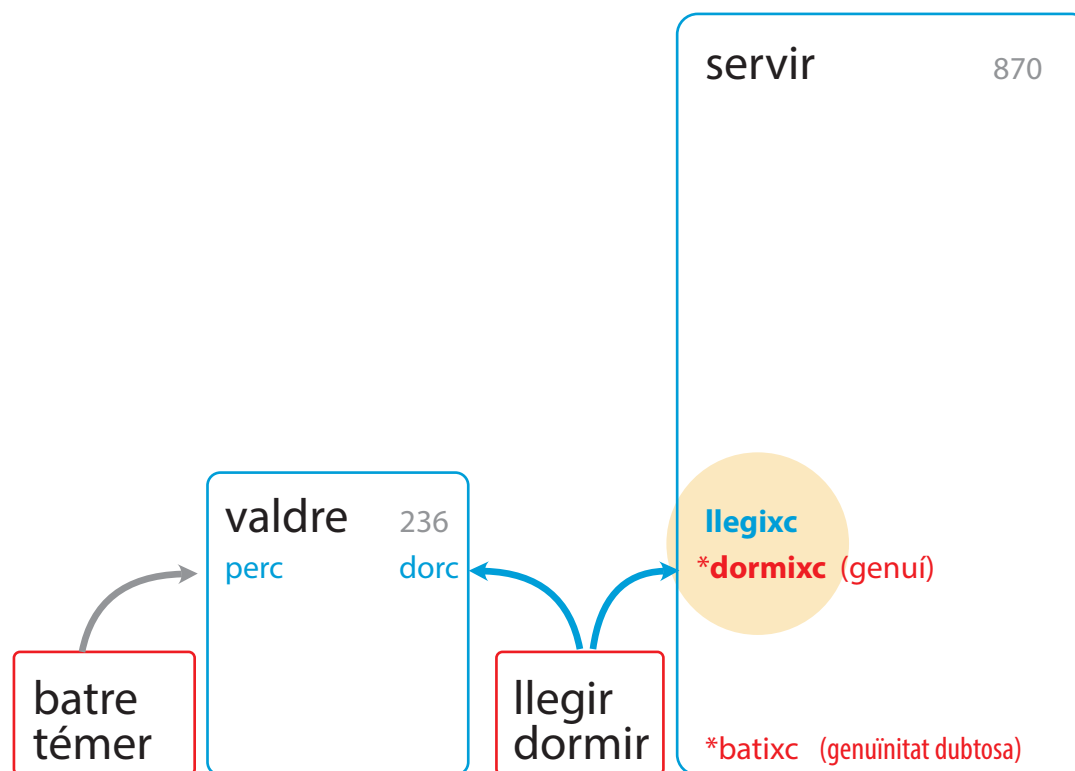
la regularitat com a capacitat d'atracció

la regularitat com a capacitat d'atracció

Llengua Catalana
II.4. La flexió verbal

Ilig > Llegixc

present d'indicatiu

Ilig
Iliges
Ilig
Ilegim
Ilegiu
Iligen

imperfet d'indicatiu

Ilegia
Ilegies
Ilegia
Ilegíem
Ilegíeu
Ilegien

pretèrit perfet simple

Ilegí
Ilegires
Ilegí
Ilegírem
Ilegíreu
Ilegiren

futur

Ilegiré
Ilegiràs
Ilegirà
Ilegirem
Ilegireu
Ilegiran

condicional

Ilegiria
Ilegiries
Ilegiria
Ilegiríem
Ilegiríeu
Ilegirien

present de subjuntiu

Ilija
Iliges
Ilija
Ilegim
Ilegiu
Iligen

imperfet de subjuntiu

Ilegira
Ilegires
Ilegira
Ilegírem
Ilegíreu
Ilegiren

imperatiu

-
Ilig
Ilija
Ilegim
Ilegiu
Iligen

infinitiu

Ilegir

gerundi

Ilegint

participis

Ilegit
Ilegida...

Llegixc

present d'indicatiu

Llegixc
Llegixes
Llegix
Llegim
Llegiu
Llegixen

imperfet d'indicatiu

Llegia
Llegies
Llegia
Llegíem
Llegíeu
Llegien

pretèrit perfet simple

Llegí
Llegires
Llegí
Llegírem
Llegíreu
Llegiren

futur

Llegiré
Llegiràs
Llegirà
Llegirem
Llegireu
Llegiran

condicional

Llegiria
Llegiries
Llegiria
Llegiríem
Llegiríeu
Llegirien

present de subjuntiu

Llegixca
Llegixques
Llegixca
Llegim
Llegiu
Llegixquen

imperfet de subjuntiu

Llegira
Llegires
Llegira
Llegírem
Llegíreu
Llegiren

imperatiu

-
Llegix
Llegixca
Llegim
Llegiu
Llegixquen

infinitiu

Llegir

gerundi

Llegint

participis

Llegit
Llegida...

dorm > *dormixc

present d'indicatiu

dorm
dorms
dorm
dormim
dormiu
dormen

imperfet d'indicatiu

dormia
dormies
dormia
dormíem
dormíeu
dormien

pretèrit perfet simple

dormí
dormires
dormí
dormírem
dormíreu
dormiren

futur

dormiré
dormiràs
dormirà
dormirem
dormireu
dormiran

condicional

dormiria
dormiries
dormiria
dormiríem
dormiríeu
dormirien

present de subjuntiu

dorma
dormes
dorma
dormim
dormiu
dormen

imperfet de subjuntiu

dormira
dormires
dormira
dormírem
dormíreu
dormiren

imperatiu

-
dorm
dorma
dormim
dormiu
dormen

infinitiu

dormir

gerundi

dormint

participis

dormit
dormida...

*dormixc

present d'indicatiu

dormixc
dormixes
dormix
dormim
dormiu
dormixen

imperfet d'indicatiu

dormia
dormies
dormia
dormíem
dormíeu
dormien

pretèrit perfet simple

dormí
dormires
dormí
dormírem
dormíreu
dormiren

futur

dormiré
dormiràs
dormirà
dormirem
dormireu
dormiran

condicional

dormiria
dormiries
dormiria
dormiríem
dormiríeu
dormirien

present de subjuntiu

dormixca
dormixques
dormixca
dormim
dormiu
dormixquen

imperfet de subjuntiu

dormira
dormires
dormira
dormírem
dormíreu
dormiren

imperatiu

-
dormix
dormixca
dormim
dormiu
dormixquen

infinitiu

dormir

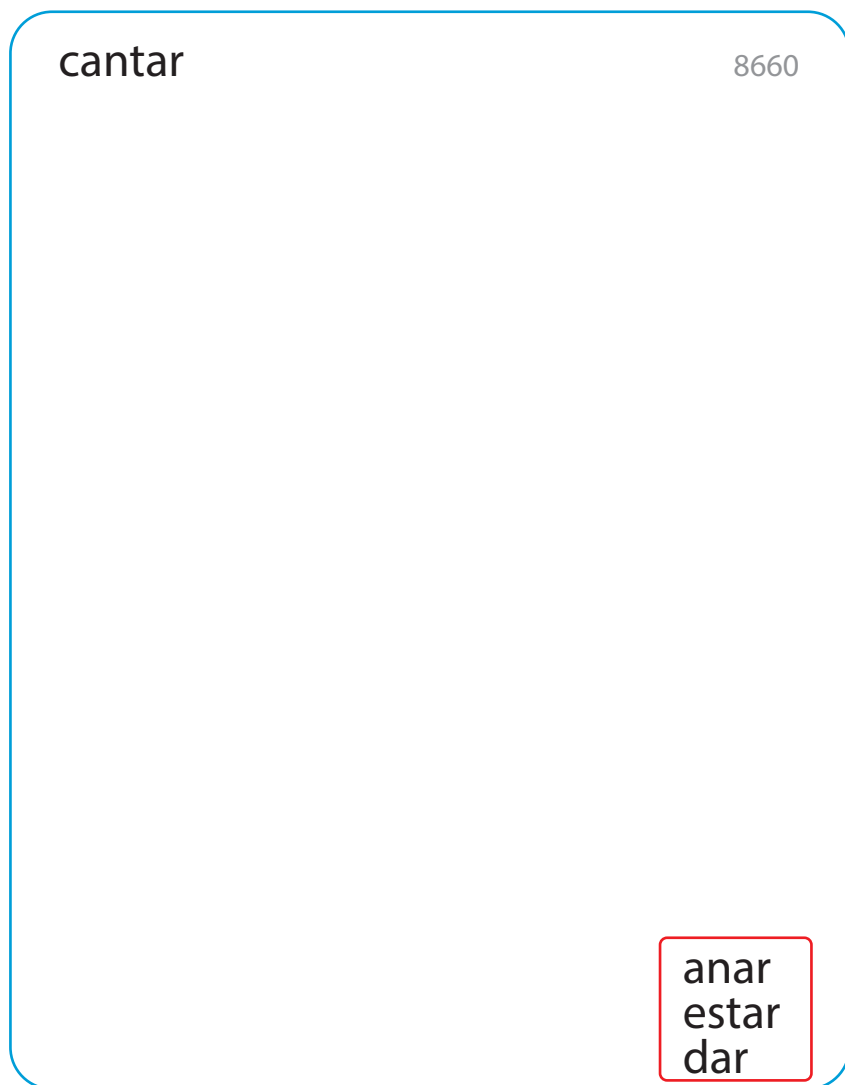
gerundi

dormint

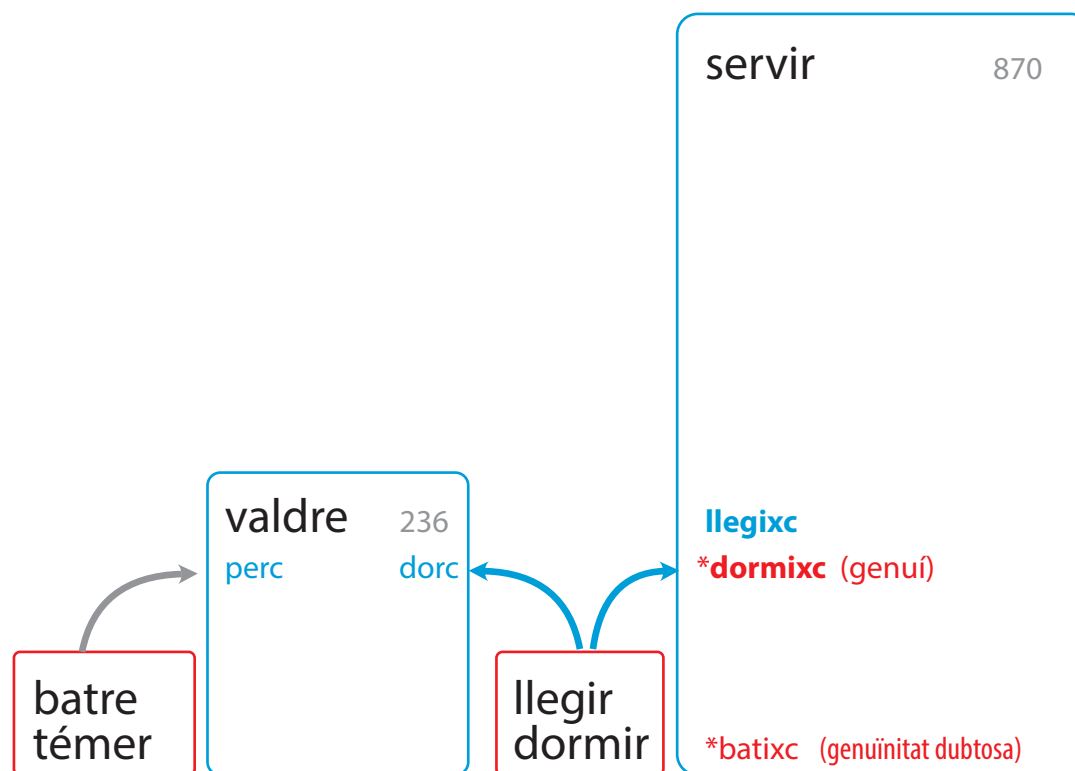
participis

dormit
dormida...

la regularitat com a capacitat d'atracció

Llengua Catalana
II.4. La flexió verbal

<http://www3.uji.es/~sifre>

índex

- 1. Introducció: utilitats i inutilitats**
- 2. Els valors bàsics d'alguns temps**
- 3. Els models principals: *cantar, servir i valdre***
- 4. Regularitat mecànica front a capacitat d'atracció**
- 5. Els verbs més irregulars**
- 6. Perífrasis d'obligació i de probabilitat**
- 7. La concordança del verb *hi haure***
- 8. Verbs interferits pels corresponents castellans**

verbs més irregulars

Consulteu el document dedicat ([Paradigmes exemplars ordenats](#)). A continuació ens limitarem a mostrar alguns paradigmes remarcables, en concret:

els verbs **voler** i **poder**, formes normatives i formes populars

els verbs **saber** o **sabre** i **veure** o **vore**

els verbs **obrir** i **omplir**

Feu també, i estudieu, l'exercici d'[imperfets d'indicatiu](#) dels verbs en **-ure** i l'exercici de [participis](#).

voler (formes normatives)

1

present d'indicatiu

vullc/vull

vols

vol

volem

voleu

volen

imperfet d'indicatiu

volia

volies

volia

volíem

volíeu

volien

pretèrit perfet simple

volguí

volgueres

volgué

volguérem

volguéreu

volgueren

futur

voldré

voldràs

voldrà

voldrem

voldreu

voldran

condicional

voldria

voldries

voldria

voldríem

voldríeu

voldrien

2

present de subjuntiu

vullga

vullgues

vullga

vullguem

vullgueu

vullguen

imperfet de subjuntiu

volguera

volgueres

volguera

volguérem

volguéreu

volgueren

3

volgués

volguesses

volgués

volguéssem

volguésseu

volguessen

imperatiu

-

vullgues

vullga

vullguem

vullgueu

vullguen

infinitiu

voler

gerundi

volent

participis

volgut

volguda...

4

poder (formes normatives)

1

present d'indicatiu

puc
pots
pot
podem
podeu
poden

imperfet d'indicatiu

podia
podies
podia
podíem
podíeu
podien

pretèrit perfet simple

poguí
pogueres
pogué
poguérem
poguéreu
pogueren

futur

podré
podràs
podrà
podrem
podreu
podran

condicional

podria
podries
podria
podríem
podríeu
podrien

2

present de subjuntiu

puga
pugues
puga
puguem
pugueu
puguen

imperfet de subjuntiu

poguera
pogueres
poguera
poguérem
poguéreu
pogueren

3

pogués
poguesses
pogués
poguéssem
poguésseu
poguessen

imperatiu

-
pugues
puga
puguem
pugueu
puguen

infinitiu

poder

gerundi

podent

participis

pogut
poguda...

4

voler (formes populars)

1

present d'indicatiu

vullc/vull

vols

vol

volem

voleu

volen

imperfet d'indicatiu

volia

volies

volia

volíem

volíeu

volien

pretèrit perfet simple

vullguí

vullgueres

vullgué

vullguérem

vullguéreu

vullgueren

futur

voldré

voldràs

voldrà

voldrem

voldreu

voldran

condicional

voldria

voldries

voldria

voldríem

voldríeu

voldrien

2

present de subjuntiu

vullga

vullgues

vullga

vullguem

vullgueu

vullguen

imperfet de subjuntiu

vullguera

vullgueres

vullguera

vullguérem

vullguéreu

vullgueren

3

imperatiu

-

vullgues

vullga

vullguem

vullgueu

vullguen

infinitiu

voler

gerundi

volent

participis

vullgut

vullguda...

4

poder (formes populars)

1

present d'indicatiu

puc
pots
pot
podem
podeu
poden

imperfet d'indicatiu

podia
podies
podia
podíem
podíeu
podien

pretèrit perfet simple

puguí
pugueres
pugué
puguérem
puguéreu
pugueren

futur

podré
podràs
podrà
podrem
podreu
podran

condicional

podria
podries
podria
podríem
podríeu
podrien

2

present de subjuntiu

puga
pugues
puga
puguem
pugueu
puguen

imperfet de subjuntiu

puguera
pugueres
puguera
puguérem
puguéreu
pugueren

3

imperatiu

-
pugues
puga
puguem
pugueu
puguen

infinitiu

poder

gerundi

podent

participis

pugut
puguda...

4

saber o sabre

present d'indicatiu

sé
saps
sap
sabem
sabeu
saben

imperfet d'indicatiu

sabia
sabies
sabia
sabíem
sabíeu
sabien

pretèrit perfet simple

sabí
saberés
sabé
sabérem
sabéreu
sberen

futur

sabré
sabràs
sabrà
sabrem
sabreu
sabràn

condicional

sabria
sabriés
sabria
sabríem
sabríeu
sabrien

present de subjuntiu

sàpia/sàpiga
sàpies/sàpigues
sàpia/sàpiga
sapiem/sapiguem
sapieu/sapigueu
sapien/sàpiguen

imperfet de subjuntiu

sabera
saberés
sabera
sabérem
sabéreu
sberen

sabés
sabesses
sabés
sabéssem
sabésseu
sabessen

imperatiu

-
sàpies/sàpigues
sàpia/sàpiga
sapiem/sapiguem
sapieu/sapigueu
sapien/sàpiguen

infinitiu

saber/sabre

gerundi

sabent

participis

sabut
sabuda...

veure o vore

present d'indicatiu

veig
veus
veu
veem/veiem
veeu/veieu
veuen

imperfet d'indicatiu

veia
veies
veia
véiem
véieu
veien

pretèrit perfet simple

viu
veres
veu
vérem
véreu
veren

futur

veuré/voré
veuràs/ ...
veurà
veurem
veureu
veuran

condicional

veuria/voria
veuries/ ...
veuria
veuriem
veuriéu
veurien

present de subjuntiu

veja
veges
veja
vegem
vegeu
vegen

imperfet de subjuntiu

vera
veres
vera
vérem
véreu
veren

veiés
veiesses
veiés
veiéssem
veiésseu
veiessen

imperatiu

-
veges
veja
vegem
vegeu
vegen

infinitiu

veure/vore

gerundi

veent/veient

participis

vist
vista...

omplir

present d'indicatiu

òmplic
omplis
ompli
omplim
ompliu
omplin

imperfet d'indicatiu

omplia
omplies
omplia
omplíem
omplíeu
omplien

pretèrit perfet simple

omplí
ompires
omplí
omplírem
omplíreu
ompliren

futur

ompliré
ompliràs
omplirà
omplirem
omplireu
ompliran

condicional

ompliria
ompliries
ompliria
ompliríem
ompliríeu
omplirien

present de subjuntiu

òmpliga
òmpligues
òmpliga
omplim/ompliguem
ompliu/ompligueu
òmpliguen

imperfet de subjuntiu

omplira
ompires
omplira
omplírem
omplíreu
ompliren

omplís
omplisses
omplís
omplíssem
omplísseu
omplissen

imperatiu

-
ompli
òmpliga
omplim
ompliu
òmpliguen

infinitiu

obrir

gerundi

obrint

participis

omplit/**omplert**
omplida/**omplerta...**

obrir

present d'indicatiu

òbric
obris
obri
obrim
obriu
obrin

imperfet d'indicatiu

obria
obries
obria
obríem
obríeu
obrien

pretèrit perfet simple

obrí
obrires
obrí
obríem
obríreu
obriren

futur

obriré
obriràs
obrirà
obrirem
obrireu
obriran

condicional

obriria
obriries
obriria
obriríem
obriríeu
obririen

present de subjuntiu

òbriga
òbrigues
òbriga
obrim/obriguem
obriu/obrigueu
òbriguen

imperfet de subjuntiu

obria
obries
obria
obríem
obríreu
obriren

obris
obrisse
obris
obrissem
obrisseu
obrisseu

imperatiu

-
obri
òbriga
obrim
obriu
òbrigen

infinitiu

obrir

gerundi

obrint

participis

obert
oberta...

índex

- 1. Introducció: utilitats i inutilitats**
- 2. Els valors bàsics d'alguns temps**
- 3. Els models principals: *cantar, servir i valdre***
- 4. Regularitat mecànica front a capacitat d'atracció**
- 5. Els verbs més irregulars**
- 6. Perífrasis d'obligació i de probabilitat**
- 7. La concordança del verb *hi haure***
- 8. Verbs interferits pels corresponents castellans**

obligació i probabilitat

Perífrasis d'obligació

S'ha de fer això, cal fer això

***Hi ha que** fer això

Hem de fer això, cal que fem això,
devem fer això, tenim de fer això (GNV p. 300)

*Tenim **que** fer això, *devem **de** fer això

És necessari que fem això

És precís que fem això

Perífrasis de probabilitat

Deu ser molt tard (*Deu **de** ser molt tard)

¿Quina hora és? —Deuen ser les 10.

—Aquells xics s'assemblen.

—Deuen ser germans

Allí devies passar molta fam (suposició sobre un fet passat)
(Allí passaries molta fam)

i una anècdota

—Este dissabte l'ajuntament farà una torrada de xulles en el Termet.

—¿Que vosté **va a anar**?

—No que serà el dissabte.

obligació i probabilitat

Perífrasis d'obligació

S'ha de fer això, cal fer això

***Hi ha que** fer això

Hem de fer això, cal que fem això,
devem fer això, tenim de fer això (GNV p. 300)

*Tenim **que** fer això, *devem **de** fer això

És necessari que fem això

És precís que fem això

Perífrasis de probabilitat

Deu ser molt tard (*Deu **de** ser molt tard)

¿Quina hora és? —Deuen ser les 10.

—Aquells xics s'assemblen.

—Deuen ser germans

Allí devies passar molta fam (suposició sobre un fet passat)
(Allí passaries molta fam)

i una anècdota

—Este dissabte l'ajuntament farà una torrada de xulles en el Termet.

—¿Que vosté **va a anar**?

—No que serà el dissabte.

obligació i probabilitat

Perífrasis d'obligació

S'ha de fer això, cal fer això

***Hi ha que** fer això

Hem de fer això, cal que fem això,
devem fer això, tenim de fer això (GNV p. 300)

*Tenim **que** fer això, *devem **de** fer això

És necessari que fem això

És precís que fem això

Perífrasis de probabilitat

Deu ser molt tard (*Deu **de** ser molt tard)

¿Quina hora és? —Deuen ser les 10.

—Aquells xics s'assemblen.

—Deuen ser germans

Allí devies passar molta fam (suposició sobre un fet passat)
(Allí passaries molta fam)

i una anècdota

—Este dissabte l'ajuntament farà una torrada de xulles en el Termet.

—¿Que vosté **va a anar**?

—No que serà el dissabte.

obligació i probabilitat

Perífrasis d'obligació

S'ha de fer això, cal fer això

***Hi ha que** fer això

Hem de fer això, cal que fem això,
devem fer això, tenim de fer això (GNV p. 300)

*Tenim **que** fer això, *devem **de** fer això

És necessari que fem això

És precís que fem això

Perífrasis de probabilitat

Deu ser molt tard (*Deu **de** ser molt tard)

¿Quina hora és? —Deuen ser les 10.

—Aquells xics s'assemblen.

—Deuen ser germans

Allí devies passar molta fam (suposició sobre un fet passat)
(Allí passaries molta fam)

i una anècdota

—Este dissabte l'ajuntament farà una torrada de xulles en el Termet.

—¿Que vosté **va a anar**?

—No que serà el dissabte.

—¿Que vosté anirà?

—¡Clar, dona!

índex

- 1. Introducció: utilitats i inutilitats**
- 2. Els valors bàsics d'alguns temps**
- 3. Els models principals: *cantar, servir i valdre***
- 4. Regularitat mecànica front a capacitat d'atracció**
- 5. Els verbs més irregulars**
- 6. Perífrasis d'obligació i de probabilitat**
- 7. La concordança del verb *hi haure***
- 8. Verbs interferits pels corresponents castellans**

el verb *hi haure* o *haver* locatiu

Hi han moltes coses que s'han d'aclarir.

Una de les qüestions més espectaculars i més absurdament amoïnoses de tota la nostra història gramatical és la prohibició de posar el verb en plural en la construcció *Hi han quatre homes*. (Solà 1994: 304)

Ens hem de preguntar què vol dir «vulgarisme», aplicat a aquest plural [el de *Hi han* coses intolerables]. L'única resposta que hi trobo és la següent. El gramàtic decreta que això és un vulgarisme i a partir d'aleshores ja pot al·legar que és un vulgarisme. Cap catalanoparlant no té aquí aquesta sensació, llevat que hagi passat per un curs de llengua. La sensació l'havien transmesa, jescoltin bé!, les gramàtiques castellanques publicades a Barcelona al segle passat [el XIX] per evitar que els catalans fessin la concordança en castellà. Un embolic tan clar com empipador: per culpa del castellà condemnàvem una construcció genuïna i precisament singular de la nostra llengua. (Solà 1994: 306)

Ha arribat un vaixell.	Han arribat quatre vaixells.
Ha caigut una pedra.	Han caigut unes pedres.
Queda una entrada.	Queden moltes entrades.
Hi ha una entrada.	Hi han moltes entrades.

Ús bàsic: En eixe lloc, *hi ha* una cosa. (Un locatiu que el receptor coneix, una entitat que el receptor no coneix)

És un **hipònim** de *ser* i de *estar*. Amb el locatiu, assenyallem que una cosa existeix o està en un lloc.

SOLÀ, Joan (1994): *Sintaxi normativa: estat de la qüestió*. Barcelona, Empúries.

el verb **hi haure** o **haver** locatiu

El so **i** era el pronom *hi*, però ara només és el primer so del verb, que es podria escriure així:

hihà, hihan, hihavia, hihavien, hihaurà, hihauran...

En alguns parlars, **hi** s'ha soldat completament a **haver**. Això es nota quan **hi haure** s'usa en concurrència amb verbs modals (típicament *poder*, *deure* i *soldre*):

No pot **hi haure** més gent. No poden **hi haure** més cadires.
Allí no deu **hi haure** ningú.
En aquell corral no solen **hi haure** gallines.

En altres parlars, la majoria entre els valencians, en els mateixos casos *hi* desapareix:

No poden **haver** més cadires.
Allí no deu **haver** ningú.
En aquell corral no solen **haver** gallines.

Encara en altres parlars i en molts escrits, **hi** es manté:

No **hi** pot **haver** més gent. No poden **haver-hi** més cadires.
En aquell corral no **hi** solen **haver** gallines. ...no solen **haver-hi** gallines.

el verb *hi haure* o *haver* locatiu

Valoracions finals:

1. Recomane que, si practiqueu la concordança perquè l'heu heretada o la trobeu natural, no vos imposeu l'obligació d'evitar-la. Useu-la tranquils. Vos llevareu un pes de damunt.
2. Heu de saber que, tot i que la concordança és normativa (GNV p. 305), hi ha gent que, ancorada en la tradició de prohibir-la i gens conscients que la prohibició prové d'imitar el castellà, continuen considerant-la falta.

índex

- 1. Introducció: utilitats i inutilitats**
- 2. Els valors bàsics d'alguns temps**
- 3. Els models principals: *cantar, servir i valdre***
- 4. Regularitat mecànica front a capacitat d'atracció**
- 5. Els verbs més irregulars**
- 6. Perífrasis d'obligació i de probabilitat**
- 7. La concordança del verb *hi haure***
- 8. Verbs interferits pels corresponents castellans**

en la 2a i de la 2a cap a la 3a

estar, romandre (*permanéixer)

pertànyer (*pertenéixer)

batre (a, com, de, re) (*batir*)

-cebre (aper, con, de, per) (*-cibir*)

cloure (con, ex, in, re) (*-cluir*)

córrer (con, dis, es, in, o, re, trans) (*-currir*)

fondre (con, di, in, re) (*fundir*)

metre (ad, e, o, per, re, trans) (*-mitir*)

prémer (es) (*expressir*)

comprimir, oprimir, reprimir

rompre (inter, ir, pro) (*-rumpir*)